

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

**1 OCAK - 31 ARALIK 2016 HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR HAKKINDA BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu'na

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Rapor

1. Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2016 tarihli konsolide bilançosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarını özetleyen dipnotlar ve diğer açıklayıcı notlardan oluşan ilişikteki konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetiminin Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumluluğu

2. Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyen konsolide finansal tabloların hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak, bu konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermektir. Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanmasını ve bağımsız denetimin, konsolide finansal tabloların önemli yanlışlık içerip içermediğine dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetim, konsolide finansal tablolardaki tutar ve açıklamalar hakkında denetim kanıtı elde etmek amacıyla denetim prosedürlerinin uygulanmasını içerir. Bu prosedürlerin seçimi, konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" risklerinin değerlendirilmesi de dahil, bağımsız denetçinin mesleki muhakemesine dayanır. Bağımsız denetçi risk değerlendirmelerini yaparken, şartlara uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla, işletmenin konsolide finansal tablolarının hazırlanması ve gerçeğe uygun sunumuyla ilgili iç kontrolü değerlendirir, ancak bu değerlendirme, işletmenin iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş verme amacı taşımaz. Bağımsız denetim, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların sunumunun değerlendirilmesinin yanı sıra, Grup yönetimi tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğunun ve yapılan muhasebe tahminlerinin makul olup olmadığının değerlendirilmesini de içerir.

Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2016 tarihi itibariyle finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

5. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 9 Şubat 2017 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.
6. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2016 hesap döneminde defter tutma düzenininin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
7. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
a member of
PricewaterhouseCoopers

Beste Gücümen, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 9 Şubat 2017

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

1 OCAK - 31 ARALIK 2016 HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1 - 2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	5
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR.....	6-58

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	(Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2016	(Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2015
Varlıklar			
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	4	38.598.352	58.736.065
Ticari alacaklar	8	388.658.136	344.453.922
<i>İlişkili taraflardan ticari alacaklar</i>	27	<i>29.436.843</i>	<i>106.906.185</i>
<i>İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar</i>	8	<i>359.221.293</i>	<i>237.547.737</i>
Diğer alacaklar	9	19.588	2.090
Devam eden inşaat, taahhüt veya hizmet sözleşmelerinden alacaklar	11	245.830.180	-
Stoklar	10	493.870.356	427.975.544
Türev finansal araçlar	7	51.800	146.636
Peşin ödenmiş giderler	17	176.765.729	122.691.548
Diğer dönen varlıklar	17	106.137.493	65.687.162
Toplam dönen varlıklar		1.449.931.634	1.019.692.967
Duran varlıklar			
Ticari alacaklar	8	9.173.544	100.295.845
Diğer alacaklar	9	234.084	65.853
Devam eden inşaat, taahhüt veya hizmet sözleşmelerinden alacaklar	11	-	188.278.141
Finansal yatırımlar	5	41.398	239.280
Maddi duran varlıklar	12	105.101.885	103.757.339
Maddi olmayan duran varlıklar	13	181.931.713	155.419.078
Ertelenmiş vergi varlığı	25	37.853.384	37.313.671
Toplam duran varlıklar		334.336.008	585.369.207
Toplam varlıklar		1.784.267.642	1.605.062.174

İlişikte yer alan açıklayıcı notlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	(Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2016	(Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2015
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler			
Kısa vadeli borçlanmalar	6	2.414	375.402
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	6	4.669.400	105.607.359
Ticari borçlar	8	401.144.983	165.819.465
<i>İlişkili taraflara ticari borçlar</i>	27	11.016.714	27.169.350
<i>İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar</i>	8	390.128.269	138.650.115
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	17	21.439.674	18.137.584
Diğer borçlar	9	37.958.298	36.228.439
Dönem karı vergi yükümlülüğü	25	-	2.093.694
Ertelenmiş gelirler	17	200.624.150	176.292.725
Devlet teşvik ve yardımları	14	2.155.912	2.056.306
Kısa vadeli karşılıklar	15	387.143.992	276.300.155
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar</i>		8.490.684	6.651.542
<i>Diğer kısa vadeli karşılıklar</i>		378.653.308	269.648.613
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	17	11.200.087	1.978.569
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		1.066.338.910	784.889.698
Uzun vadeli yükümlülükler			
Uzun vadeli borçlanmalar	6	425.447.263	509.295.075
Devlet teşvik ve yardımları	14	3.381.725	5.570.470
Uzun vadeli karşılıklar		38.387.961	31.755.416
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar</i>	16	28.087.775	22.321.490
<i>Diğer uzun vadeli karşılıklar</i>	15	10.300.186	9.433.926
Ertelenmiş gelirler	17	7.753.691	28.312.416
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		474.970.640	574.933.377
Toplam yükümlülükler		1.541.309.550	1.359.823.075
Özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	18	24.000.000	24.000.000
Sermaye düzeltme farkları	18	52.743.030	52.743.030
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	18	54.014.610	46.838.147
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)	18	(4.985.845)	(3.859.283)
<i>Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)</i>	18	(4.985.845)	(3.859.283)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		1.328.609	-
<i>Yabancı para çevrim farkları</i>		1.328.609	-
Geçmiş yıllar karları	18	46.131.822	46.011.054
Net dönem karı	18	69.725.866	79.506.151
Toplam özkaynaklar		242.958.092	245.239.099
Toplam kaynaklar		1.784.267.642	1.605.062.174

İlişte yer alan açıklayıcı notlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	(Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak – 31 Aralık 2016	(Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak – 31 Aralık 2015
Hasılat	19	1.634.514.698	1.433.967.887
Satışların maliyeti (-)	19	(1.224.669.421)	(1.063.026.461)
BRÜT KAR		409.845.277	370.941.426
Pazarlama giderleri (-)	20	(189.512.567)	(179.773.869)
Genel yönetim giderleri (-)	20	(63.132.410)	(49.337.559)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	20	(36.176.104)	(35.321.089)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	22	422.908.979	225.643.639
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	22	(379.289.741)	(192.492.080)
ESAS FAALİYET KARI		164.643.434	139.660.468
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		86.627	1.479.803
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		-	-
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		164.730.061	141.140.271
Finansal gelirler	23	15.517.026	12.390.802
Finansal giderler (-)	24	(112.166.724)	(65.690.770)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		68.080.363	87.840.303
Sürdürülen faaliyetler vergi geliri / (gideri)			
- Dönem vergi geliri / (gideri)	25	1.387.431	(6.663.642)
- Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	25	258.072	(1.670.510)
DÖNEM KARI		69.725.866	79.506.151
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm (kayıpları) kazançları		(1.408.203)	1.756.965
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)		281.641	(351.393)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar			
Yabancı para çevrim farkları		1.391.399	-
Diğer kapsamlı gelir		264.837	1.405.572
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		69.990.703	80.911.723
Hisse Başına Kazanç (Kr)	26	0,291	0,331

İlişikte yer alan açıklayıcı notlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Özkaynaklar
				Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Yabancı para çevrim farkları			
Önceki Dönem								
Dönem başı bakiyeler	24.000.000	52.743.030	38.958.147	(5.264.855)	-	61.119.856	72.771.198	244.327.376
Transferler	-	-	7.880.000	-	-	64.891.198	(72.771.198)	-
Kar Payları	-	-	-	-	-	(80.000.000)	-	(80.000.000)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	1.405.572	-	-	79.506.151	80.911.723
Dönem sonu bakiyeler	24.000.000	52.743.030	46.838.147	(3.859.283)	-	46.011.054	79.506.151	245.239.099
Cari Dönem								
Dönem başı bakiyeler	24.000.000	52.743.030	46.838.147	(3.859.283)	-	46.011.054	79.506.151	245.239.099
Konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık (Not 2)	-	-	96.463	-	(62.790)	(2.715.274)	2.409.891	(271.710)
Transferler	-	-	7.080.000	-	-	74.836.042	(81.916.042)	-
Kar Payları	-	-	-	-	-	(72.000.000)	-	(72.000.000)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(1.126.562)	1.391.399	-	69.725.866	69.990.703
Dönem sonu bakiyeler	24.000.000	52.743.030	54.014.610	(4.985.845)	1.328.609	46.131.822	69.725.866	242.958.092

İlişikte yer alan açıklayıcı notlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	(Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak – 31 Aralık 2016	(Bağımsız denetimden geçmiş) 1 Ocak – 31 Aralık 2015
İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		401.395.696	(81.231.773)
Dönem karı		69.725.866	79.506.151
Dönem Net Karı (Zararı) Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler		187.027.925	141.539.309
Amortisman ve İfta Gideri İle İlgili Düzeltmeler	12, 13	49.193.235	48.262.812
Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler		3.397.410	2.225.324
- Alacaklarda Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	8	3.486.467	2.924.718
- Stok Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	10, 21	(89.057)	(699.394)
Karşılıklar İle İlgili Düzeltmeler		41.231.992	60.268.110
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar ile İlgili Düzeltmeler	16, 21	7.465.099	6.625.936
- Garanti Karşılıkları (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	15, 21	33.766.893	53.642.174
Faiz (Gelirleri) ve Giderleri İle İlgili Düzeltmeler		77.231.360	39.649.586
- Faiz Gelirleri ile İlgili Düzeltmeler	23, 27	(527.484)	(768.391)
- Faiz Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	24,27	77.758.844	40.417.977
Gerçekleşmemiş Yabancı Para Çevrim Farkları İle İlgili Düzeltmeler		11.905.290	(1.578.100)
Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) İle İlgili Düzeltmeler		4.155.265	(5.808.620)
- Türev Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değer Kayıpları (Kazançları) ile İlgili Düzeltmeler		4.155.265	(5.808.620)
Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) İle İlgili Düzeltmeler		(86.627)	(1.479.803)
- Maddi Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) ile İlgili Düzeltmeler		(86.627)	(1.479.803)
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		174.411.089	(269.487.353)
Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler		33.100.773	(39.154.445)
Devam Eden İnşaat, Taahhüt veya Hizmet Sözleşmelerinden Alacaklardaki Azalış (Artış)		(57.552.039)	(58.423.752)
Stoklardaki Azalışlar (Artışlar) İle İlgili Düzeltmeler		(56.908.582)	(163.113.722)
Ticari Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler		232.546.401	84.295.469
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Diğer Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler		23.224.536	(93.090.903)
- Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki Azalış (Artış)		(94.939.370)	(94.968.127)
- Faaliyetlerle İlgili Diğer Yükümlülüklerdeki Artış (Azalış)		118.163.906	1.877.224
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		431.164.880	(48.441.893)
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler		(3.107.017)	(3.516.672)
- Diğer Karşılıklara İlişkin Ödemeler	16	(3.107.017)	(3.516.672)
Vergi İadeleri (Ödemeleri)		1.387.431	3.764.204
- Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)	15	(28.212.870)	(40.426.284)
Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)		163.272	7.388.872
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI		(76.629.399)	(52.251.862)
Bağlı Ortaklıkların Kontrolünün Elde Edilmesine Yönelik Alışlara İlişkin Nakit Çıkışları		(41.398)	-
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		1.155.278	3.054.451
- Maddi Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		1.155.278	3.054.451
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları		(77.743.279)	(55.306.313)
- Maddi Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	12	(14.334.439)	(6.350.032)
- Maddi Olmayan Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	13	(63.408.840)	(48.956.281)
FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		(346.295.409)	147.692.003
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri		854.568.274	661.248.708
- Kredilerden Nakit Girişleri		854.568.274	661.248.708
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(1.057.550.988)	(406.518.354)
- Kredi Geri Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(1.057.550.988)	(406.518.354)
Ödenen Temettüleri		(72.000.000)	(80.000.000)
Ödenen Faiz		(71.840.179)	(27.806.742)
Alınan Faiz		527.484	768.391
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)		(21.529.112)	14.208.368
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve benzerleri üzerindeki etkisi		1.391.399	-
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)		(20.137.713)	14.208.368
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	58.736.065	44.527.697
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	38.598.352	58.736.065

İlişikte yer alan açıklayıcı notlar bu kondolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi Anonim Şirketi (“Otokar” ya da “Şirket”) 1963 yılında kurulmuş olup, İstanbul, Türkiye’de kayıtlıdır ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri altında faaliyet göstermektedir.

Şirket, otomotiv sektöründe faaliyet göstermekte olup üretiminin ağırlığını arazi araçları, zırhlı araçlar, minibüs, midibüs ve otobüs türü araçlar ile treyler, semi-treyler, hafif kamyon, kamyonüstü uygulamaları oluşturmaktadır.

Şirket’in kayıtlı olduğu adresi aşağıdaki gibidir:

Genel müdürlük: Aydınevler Mahallesi, Saygı Cad. No: 58 A Bl. 34854 Küçükalyalı / İstanbul

Fabrika : Atatürk Cad. No: 6 54580 Arifiye / Sakarya

Şirket’in konsolidasyon kapsamında yer alan bağlı ortaklığına ait bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Şirket ünvanı	Faaliyet konusu	Ülke	Sermayesi	İştirak oranı (%)
Otokar Europe SAS	Satış ve pazarlama	Fransa	100.000 Avro (239.280 TL)	100,00

Otokar Europe SAS şirketinin faaliyetleri, önceki dönemlerde Şirket finansal tablolarını önemli düzeyde etkilemediği için Otokar Europe SAS konsolide edilmemiş ve “Finansal yatırımlar” altında izlenmiştir. Otokar Europe SAS, faaliyetlerinin Şirket finansal tabloları açısından önemli büyüklüğe ulaşması nedeniyle, cari yıldan itibaren konsolidasyona tabi tutulmakta olup 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap döneminde de Şirket finansal tabloları konsolide olarak hazırlanmıştır.

Şirket Yönetim Kurulu’nun ihracat faaliyetlerini organize etmek ve bu bölgedekiler başta olmak üzere yurt dışı satışlarını artırmak amacı ile 13 Nisan 2016 tarihinde aldığı karar doğrultusunda Birleşik Arap Emirlikleri’nde, 50.000 AED (Birleşik Arap Emirlikleri Dirhemi) sermaye ile “Otokar Land Systems LLC” ünvanlı şirketin kuruluş işlemleri tamamlanmış olup, Otokar Land Systems LLC şirketinin finansal faaliyetleri başlamadığından Şirket finansal tablolarında “Finansal yatırımlar” altında izlenmektedir.

Bundan böyle Otokar ve konsolide edilmiş bağlı ortaklığı “Grup” olarak adlandırılacaktır.

Grup’un 31 Aralık 2016 itibarıyla personel sayısı 2.297 kişidir (31 Aralık 2015: 2.105).

31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 9 Şubat 2017 tarihinde Otokar Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır. Söz konusu konsolide finansal tablolar, Genel Kurul tarafından değiştirilebilir.

Otokar, Sermaye Piyasası Kurulu’na (“SPK”) kayıtlıdır ve hisseleri 1995 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.’de (“BİST”) işlem görmektedir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Otokar’ın BİST’e kayıtlı %27,45 oranında hissesi mevcuttur.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Otokar’ın hisselerinin çoğunluğunu elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir:

	(%)
Koç Holding A.Ş.	44,68
Ünver Holding A.Ş.	24,81
Halka açık	27,45
Diğer	3,06

100,00

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş., Koç Holding A.Ş. tarafından kontrol edilmektedir.

Grup’un ana ortağı Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

Grup hissedarı Ünver Holding A.Ş., Ünver Ailesi tarafından kontrol edilmektedir.

Grup, faaliyetlerinin bir kısmını Koç Holding A.Ş. ve ilişkili şirketleriyle yapmaktadır. Grup’un hem müşterisi hem de tedarikçisi konumunda ilişkili tarafları mevcuttur.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Konsolide finansal tabloların hazırlanma ilkeleri

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümleri uyarınca Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları’na (TMS/TFRS) ve bunlara ilişkin ek ve yorumlara uygun olarak hazırlanmıştır.

Grup, muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını Türkiye’de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı’nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı (THP) gereklerine göre Türk Lirası (TL) olarak tutmaktadır.

Konsolide finansal tablolar Grup’un yasal kayıtlarına dayandırılmış olup KGK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları’na göre Grup’un durumunu layıkıyla arz edebilmek için bir takım düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutularak hazırlanmıştır. Söz konusu düzeltmeler genel olarak ertelenmiş vergiler, kıdem tazminatı, maddi varlık amortismanlarının ekonomik ömürlerine ve kıst esasına göre ayrılması, karşılıkların muhasebeleşmesi, tank projesi için inşaat muhasebesinin uygulanması ve ticari alacak ve borçların reeskonta tabi tutulmasından oluşmaktadır.

Konsolide finansal tablolar gerçeğe uygun değerleri ile taşınan türev finansal varlıklar ve yükümlülükler dışında tarihsel maliyet esasına göre hazırlanmıştır.

İşlevsel ve sunum para birimi

Grup’un işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

SPK’nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararına istinaden konsolide finansal tablolardaki tutarları yeniden ifade etme işleminin uygulanmasını gerektiren objektif koşulların gerçekleşmemiş olması ve SPK’nın varolan verilere dayanarak ileride de bu koşulların gerçekleşme emarelerinin büyük ölçüde ortadan kalktığını öngörmesi sebebiyle, finansal tablolar en son 31 Aralık 2004 tarihi itibarıyla Uluslararası Muhasebe Standartları (UMS) 29 uyarınca (Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama) yeniden ifade etme işlemine tabi tutulmuştur. Dolayısıyla, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli bilançolarda yer alan parasal olmayan aktif ve pasifler ve sermaye dahil özkaynak kalemleri, 31 Aralık 2004 tarihine kadar olan girişlerin 31 Aralık 2004 tarihine kadar endekslenmesi, bu tarihten sonra oluşan girişlerin ise nominal değerlerden taşınmasıyla hesaplanmıştır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar

Grup, benzer nitelikteki işlemleri, olayları ve durumları tutarlı olarak finansal tablolara alır, değerler ve sunar. Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup, muhasebe politikalarını bir önceki yıl ile tutarlı olarak uygulamıştır.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır.

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler

Grup'un konsolide finansal durumu, performansı veya nakit akımları üzerindeki işlemlerin ve olayların etkilerinin konsolide finansal tablolarda daha uygun ve güvenilir bir sunumu sonucunu doğuracak nitelikte olması durumunda muhasebe politikalarında değişiklik yapılır. İsteğe bağlı olarak muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin önceki dönemleri etkilemesi durumunda, söz konusu politika hep kullanımdaymış gibi finansal tablolarda geriye dönük olarak uygulanır. Yeni bir standardın uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu standardın şayet varsa geçiş hükümlerine uygun olarak geriye ya da ileriye dönük olarak uygulanır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler geriye dönük olarak uygulanır.

Otokar Europe SAS şirketinin faaliyetleri, önceki dönemlerde Şirket finansal tablolarını önemli düzeyde etkilemediği için konsolide edilmemiş ve "Finansal yatırımlar" altında izlenmiştir. Otokar Europe SAS, faaliyetlerinin Grup finansal tabloları açısından önemli büyüklüğe ulaşması nedeniyle, cari yıldan itibaren konsolidasyona tabi tutulmakta olup 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap döneminde de Grup finansal tabloları konsolide olarak hazırlanmıştır.

Grup, esas faaliyetlerden diğer gelirler ve esas faaliyetlerden diğer giderler hesaplarında takip ettiği kur farkı gelir ve giderlerini 31 Aralık 2015 tarihli finansal tablosunda net olarak göstermiş ancak, 2016 yılı içinde yapmış olduğu politika değişikliği sonrasında, 31 Aralık 2015 yılına ait kur farkı gelir ve giderlerini brüt olarak göstermiştir. 31 Aralık 2015 tarihli finansal tablolarda yayınlanan esas faaliyetlerden diğer gelirler 101.264.349 TL, esas faaliyetlerden diğer giderleri 68.112.790 TL olarak gerçekleşmişti.

a. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

2014 Dönemi yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2016 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. İyileştirmeler 2 standartta değişiklik getirmiştir:

- TFRS 7, 'Financial araçlar: Açıklamalar', TFRS 1'e bağlı olarak yapılan, hizmet sözleşmelerine ilişkin değişiklik
- TMS 19, 'Çalışanlara sağlanan faydalar' iskonto oranlarına ilişkin değişiklik

TMS 16 ve TMS 38'deki değişiklik: "Maddi duran varlıklar" ve "Maddi olmayan duran varlıklar", 1 Ocak 2016 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle bir varlığın kullanımını içeren bir faaliyetten elde edilen hasılatın, genellikle varlığın ekonomik yararlarının tüketimi dışındaki etkenleri yansıttığından, hasılat esaslı amortisman ve itfa yöntemi kullanımının uygun olmadığına açıklık getirmiştir.

TFRS 10 "Konsolide finansal tablolar" ve TMS 28 "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar"; 1 Ocak 2016 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler yatırım işletmeleri ve onların bağlı ortaklıkları için konsolidasyon muafiyeti uygulamasına açıklık getirir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

TMS 1 “Finansal tabloların sunuluşu”; 1 Ocak 2016 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler ile finansal raporların sunum ve açıklamalarını iyileştirmek amaçlanmıştır.

b. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler

TMS 7 ‘Nakit akış tabloları’ndaki değişiklikler; 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler finansal tablo okuyucularının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülük değişikliklerini değerlendirebilmelerine imkan veren ek açıklamalar getirmiştir. Değişiklikler UMSK’nın ‘açıklama inisiyatifi’ projesinin bir parçası olarak finansal tablo açıklamalarının nasıl geliştirilebileceğine dair çıkarılmıştır.

TMS 12 ‘Gelir vergileri’deki değişiklikler; 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik bir varlığın gerçeğe uygun değerinden ölçülmesi durumunda ve gerçeğe uygun değerinin vergi matrahından altında kalması durumunda ertelenmiş verginin muhasebeleştirilmesi ile ilgili netleştirme yapmaktadır. Ayrıca ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilmesi ile ilgili diğer bazı yönleri de açıklığa kavuşturmuştur.

TFRS 9, ‘Finansal araçlar’; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39’un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şuanda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.

TFRS 15 ‘Müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılat’; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika’da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.

TFRS 15 ‘Müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılat’ daki değişiklikler; Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asil midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir.

2014–2016 dönemi yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler 2 standardı etkilemektedir:

- TFRS 1, ‘Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması’, TFRS 7, TMS 19, ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarının 1 Ocak 2018’den itibaren geçerli olarak kaldırılmıştır.
- TFRS 12 ‘Diğer işletmelerdeki paylara ilişkin açıklamalar’, standardın kapsamına ilişkin bir netleştirme yapılmıştır. 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinden itibaren geriye dönük olarak uygulanacaktır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

TFRS Yorum 22, 'Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri', 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktır.

Grup, yukarıda yer alan değişikliklerin operasyonlarına olan etkilerini değerlendirip, geçerlilik tarihinden itibaren uygulayacaktır. Grup tarafından erken uygulanmaya başlanan herhangi yeni bir standart yoktur.

2.4 Muhasebe politikalarında değişiklikler

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibari ile vukuu muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Konsolide finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdadır:

- UMS 11 "İnşaat Sözleşmeleri" kapsamında projenin toplam maliyetlerinin ve proje karlılıklarının belirlenmesinde tahminler kullanılmıştır.
- Ertelenmiş vergi aktifleri gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi aktifleri indirilebilir geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır. 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl için Grup, öngörülebilir gelecekte vergilendirilebilir karının olduğuna dair göstergeleri yeterli bulduğundan ertelenmiş vergi aktiflerini kayıtlara almıştır.
- Grup garanti karşılığını, her bir araç modeli için geçmiş yıllarda gerçekleşen araç başına düşen garanti giderlerini ve araç başına kalan garanti sürelerini göz önünde bulundurarak tespit etmiştir.
- Grup yönetimi maddi ve maddi olmayan varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde teknik ekibinin tecrübeleri doğrultusunda önemli varsayımlarda bulunmuştur.

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Grup muhasebesi

Konsolide finansal tablolar, aşağıdaki paragrafta yer alan hususlar kapsamında, ana şirket olan Otokar ile bağlı ortaklıklarının finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihleri itibarıyla ve yeknesak muhasebe politikaları ve uygulamaları gözetilerek TFRS'ye uygun olarak hazırlanmıştır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar, yapılandırılmış kuruluşlar da dahil olmak üzere, Grup’un kontrolünün olduğu şirketlerdir. Grup’un kontrolü; bu şirketlerdeki değişken getirilere maruz kalma, bu getirilerde hak sahibi olma ve bunları yönlendirebilme gücü ile sağlanmaktadır. Bağlı ortaklıklar, kontrolün Grup’a geçtiği tarihten itibaren tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilirler. Kontrolün ortadan kalktığı tarih itibarıyla konsolidasyon kapsamından çıkarılırlar.

Bağlı ortaklıklara ait varlıklar, yükümlülükler, özkaynak kalemleri, gelir ve gider hesapları ile nakit akış hareketleri tam konsolidasyon yöntemi ile konsolide finansal tablolara dahil edilmiştir. Otokar ve bağlı ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değerleri ilgili özkaynaklar ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Otokar ile bağlı ortaklıklar arasındaki grup içi işlemler ve bakiyeler konsolidasyon sırasında silinmiştir.

Bağlı ortaklıkların elden çıkartılması

Grup’un bağlı ortaklık üzerinde kontrolünün kaybolması durumunda, Grup’un bağlı ortaklık üzerindeki payları kontrolün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri ile ölçülür ve defter değeri ile arasındaki fark kar veya zarar olarak kaydedilir. Gerçeğe uygun değer, müşterek yönetime tabi ortaklık ve finansal varlıklarda sahip olunan payların sonradan muhasebesinin yapılabilmesi amacıyla ilk alım değeridir. Buna ek olarak, bu şirketle ilgili daha önce diğer kapsamlı gelir olarak tanınan tutarlar ilgili varlık ya da yükümlülükler Grup tarafından elden çıkarılmış gibi muhasebeleştirilir. Bu daha önce diğer kapsamlı gelir olarak tanınan tutarların kar ve zarar olarak sınıflandırılması gerektiği anlamına gelebilir.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklıklar, sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

Bağlı ortaklıklar	2016		2015	
	Sahip olunan toplam pay (%)	Etkin ortaklık oranı (%)	Sahip olunan toplam pay (%)	Etkin ortaklık oranı (%)
Otokar Europe SAS (*)	100,00	100,00	100,00	100,00
Otokar Land Systems LLC (**)	100,00	100,00	-	-

(*) Otokar Europe SAS şirketinin faaliyetleri, önceki dönemlerde Şirket finansal tablolarını önemli düzeyde etkilemediği için konsolide edilmemiş ve “Finansal yatırımlar” altında izlenmiştir. Otokar Europe SAS, faaliyetlerinin Grup finansal tabloları açısından önemli büyüklüğe ulaşması nedeniyle, cari yıldan itibaren konsolidasyona tabi tutulmakta olup 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap döneminde de Grup finansal tabloları konsolide olarak hazırlanmıştır.

(**) Otokar Land Systems LLC’nin finansal faaliyetleri başlamadığından konsolide finansal tablolarda “Finansal yatırımlar” altında izlenmektedir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Gelirlerin muhasebeleştirilmesi

Gelir ve gider kalemlerinin belirlenmesinde tahakkuk esası uygulanmaktadır. Buna göre hasılat, gelir ve karlar aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılacak şekilde muhasebeleştirilmektedir.

Gelir, mal ve hizmet satışlarının faturalanmış veya tahakkuk etmiş değerlerini içerir. Satışlar, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup’a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Satışlarda önemli riskler ve faydalar, mallar alıcıya teslim edildiğinde ya da yasal sahiplik alıcıya geçtiğinde devredilir. Net satışlar, teslim edilmiş malların fatura edilmiş bedelinin, satış iadelerinden arındırılmış halidir.

Hizmet gelirleri hizmetin verildiği dönemde gelir kaydedilir. Bir yıldan uzun süreli bakım onarım sözleşmeleri kapsamındaki hizmet gelirleri, sözleşme dönemlerine eşit olarak yayılarak muhasebeleştirilir ve ileriki dönemlere ait tutarlar konsolide finansal tablolara ertelenmiş gelir olarak yansıtılır.

Satışların içerisinde önemli bir finansman maliyeti bulunması durumunda, makul bedel, gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman maliyeti içerisinde yer alan gizli faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Gerçek değerleri ile nominal değerleri arasındaki fark, tahakkuk esasına göre faiz geliri olarak değerlendirilir.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Yıllara sari işlerin muhasebeleştirilmesi

Sözleşme gelir ve giderleri, yıllara sari işlerin sözleşmesinin getirisi doğru bir şekilde tahmin edilebildiği zaman, gelir ve gider kalemi olarak kaydedilir. Projeler “sabit fiyatlı” sözleşmeler olup sözleşme gelirleri, sözleşmenin tamamlanma oranı metoduna göre finansal tablolara yansıtılmaktadır. Dönem itibarıyla oluşmuş olan toplam sözleşme giderinin sözleşmenin toplam tahmini maliyetine oranı sözleşmenin tamamlanma oranını göstermekte ve bu oran sözleşme gelirinin cari döneme isabet eden kısmının konsolide finansal tablolara kaydedilmesinde kullanılmaktadır.

Sözleşme maliyetleri tüm ilk madde - malzeme ve direkt işçilik giderleriyle, sözleşme ile ilgili olan endirekt işçilik, malzemeler, tamiratlar ve amortisman giderleri gibi endirekt maliyetleri kapsar. Satış ve genel yönetim giderleri olduğu anda giderleştirilir. Tamamlanmamış sözleşmelerdeki tahmini zararların gider karşılıkları, bu zararların saptandığı dönemlerde ayrılmaktadır.

İş performansında, iş şartlarında ve sözleşme ceza karşılıkları ve nihai anlaşma düzenlemeleri nedeniyle tahmini karlılıkta olan değişiklikler maliyet ve gelir revizyonuna sebep olabilir. Bu revizyonlar, saptandığı dönemde konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Devam eden yıllara sari işlerden alacaklar, konsolide finansal tablolara yansıtılan gelirin kesilen fatura tutarının ne kadar üzerinde olduğunu; devam eden sözleşmelerin hakediş bedelleri ise kesilen fatura tutarının konsolide finansal tablolara yansıtılan gelirin ne kadar üstünde olduğunu gösterir (Not 11).

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

İlişkili taraflar

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda Grup ile ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) Grup üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) Grup üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) Grup veya Grup'un bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme Grup ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve Grup'un aynı grubun üyesi olması halinde.
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, Grup'un ya da Grup ile ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Grup'un kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de Grup ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da maliyet bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir.

İlk madde ve malzemeler, ticari mallar – Peşin alım fiyatına göre hesaplanan ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre hesaplanmıştır.

Mamul ve yarı mamuller - Direkt malzeme ve işçilik giderleri ile değişken ve sabit genel üretim giderleri belli oranlarda (normal faaliyet kapasitesi göz önünde tutularak) dahil edilmiş ve ortalama maliyet yöntemine göre hesaplanmıştır.

Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 10).

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Maddi duran varlıklar

Bütün maddi duran varlıklar başlangıç olarak maliyet değerinden kaydedilmekte ve 31 Aralık 2004 tarihine kadar, uygun düzeltme katsayısı ile çevrilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş maliyet değerleri üzerinden taşınmaktadır. Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanı düşüldükten ve eğer var ise değer düşüklüğü karşılığı ayrıldıktan sonraki net değerleri ile gösterilmektedir.

Maddi varlığın maliyet değeri; alış fiyatı, ithalat vergileri ve iadesi mümkün olmayan vergiler ve maddi varlığı kullanıma hazır hale getirmek için yapılan masraflardan oluşmaktadır. Maddi varlığın kullanımına başlandıktan sonra oluşan tamir ve bakım gibi masraflar, oluştuğu döneme gider kaydedilmektedir. Yapılan harcamalar ilgili maddi varlığa gelecekteki kullanımında ekonomik bir değer artışı sağlıyorsa bu harcamalar varlığın maliyetine eklenmektedir.

Ekonomik ömür ve amortisman metodu düzenli olarak gözden geçirilmekte, bu süreçte kullanılan metodun ve amortisman süresinin ilgili varlıktan edinilecek ekonomik faydalar ile paralel olup olmadığına dikkat edilmektedir.

Amortisman, maddi duran varlıkların düzeltilmiş değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Yeraltı ve yerüstü düzenleri	25-30 yıl
Binalar	30 yıl
Makine, tesis ve cihazlar	3-15 yıl
Taşıt araçları	9 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	5-15 yıl
Özel maliyetler	5 yıl

Arazi ve arsalar için sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortisman ayrılmamaktadır.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler hesaplarına dahil edilirler.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, iktisap edilmiş hakları, bilgi sistemlerini, yeni ürün geliştirilmesine ilişkin proje maliyetlerini ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Maddi olmayan varlıklar başlangıç olarak maliyet değerinden kaydedilmekte ve 31 Aralık 2004 tarihine kadar uygun düzeltme katsayısı ile çevrilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş maliyet değerleri üzerinden taşınmaktadır.

Maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerinden birikmiş itfa payı ve eğer varsa değer düşüklüğü indirilerek yansıtılır. Maddi olmayan duran varlıklar iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortisman tabi tutulur. Maddi olmayan varlıkların aktifleştirilebilmesi için ilgili varlığın işletmeye gelecekte sağlayacağı ekonomik fayda tespit edilebilir olmalı ve varlığın maliyeti güvenilir bir şekilde ölçülebilmelidir. Değer düşüklüğünün olması durumunda maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerine indirilir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, olduğu dönem içerisinde konsolide gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınır:

- maddi olmayan duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- maddi olmayan duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- maddi olmayan duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- maddi olmayan duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması, ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme gideri, ürünün ticari üretiminin başlaması ile beklenen ömür olan 5 yıl içerisinde, normal amortisman yöntemi uygulanarak itfa edilmektedir.

Yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri

Tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Grup tarafından yerine getirileceğine ve teşviğin Şirket tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence olduğunda finansal tablolara alınır. Teşvik, bir gider ile ilişkili olması durumunda bu teşvikin karşılayacağı giderler ile eşleşecek şekilde gelirleştirilir. Teşvikin bir varlık ile ilişkili olması durumunda ise bu gelir ertelenmiş gelir olarak bilançoya kaydedilir.

Yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri, Grup'un teşvik talepleri yetkili makamlar tarafından onaylandığı zaman tanımlanır.

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Vergi karşılığı, dönem karı veya zararı hesaplanmasında dikkate alınan cari dönem ve ertelenmiş vergi karşılıklarının tamamıdır.

Dönem vergi gideri, bilanço tarihi itibarıyla Türkiye'de yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Şirket'in faaliyet sonuçlarından doğacak kurumlar vergisi, gelir vergisi ve fonlara ilişkin yükümlülükler için finansal tablolarda tahmini karşılık ayrılmıştır. Cari dönem vergisi, Şirket'in faaliyet sonuçları üzerinden vergisel açıdan kabul edilmeyen giderler ve istisnalar dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında geçici vergi ödenmektedir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla halihazırda yürürlükte olan vergi oranları kullanılır.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Her bilanço döneminde Grup, ertelenmiş vergi varlıklarını gözden geçirmekte ve gelecekte indirilebilir olması ihtimali göz önüne alınarak muhasebeleştirilmektedir.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda net gösterilmektedir

Çalışanlara sağlanan faydalar

Tanımlanan fayda planı:

Kıdem tazminatı karşılığı

Şirket, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Şirket, konsolide finansal tablolardaki kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon Metodu"nu kullanarak ve Şirket'in personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihi itibarıyla iskonto edilmiş değerini kayıtlara almıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, yıl sonunda geçerli olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ("TCMB") döviz alış kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir.

Karşılıklar

Karşılıklar bir işletmenin geçmişten gelen ve halen devam etmekte olan bir yükümlülüğü (yasal ya da yapısal) varsa ve bu yükümlülük sebebiyle işletmeye ekonomik çıkar sağlayan kaynakların elden çıkması olası ise ve gerçekleşecek yükümlülüğün miktarı güvenilir bir şekilde tahmin edilebiliyorsa kayıtlara alınmaktadır.

Paranın zaman içindeki değer kaybı önem kazandığında, karşılıklar ileride oluşması muhtemel giderlerin bilanço tarihindeki indirgenmiş değeriyle yansıtılır. Karşılıklar her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve yönetimin en iyi tahminlerini yansıtacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir.

Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşıyor ise konsolide finansal tablolarda yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise konsolide finansal tablolara yansıtılmayıp ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanır.

Sermaye ve temettüleri

Adi hisseler, sermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüleri, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

Operasyonel kiralama işlemleri

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, operasyonel kiralama olarak sınıflandırılır. Operasyonel kiralama olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Garanti giderleri

Garanti giderleri, şirketlerin üretim ve satışını gerçekleştirdikleri mallar için yaptıkları tamir-bakım masrafları, yetkili servislerin garanti kapsamında müşteriden bedel almaksızın yaptıkları işçilik ve malzeme giderleri, şirketlerce üstlenilen bakım giderleri ile hasılatı cari yıla gelir olarak kaydedilen ürünlere ilişkin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş ve tamir seviyelerinin geçmiş verilerden kaynaklanan tahminleri sonucu kaydedilir.

Finansal araçlar

Finansal varlıklar

Grup'un finansal varlıkları, nakit ve nakit benzerleri, ticari alacaklar, ilişkili taraflardan alacaklar, finansal yatırımlar ve diğer alacaklardan oluşmaktadır. Finansal borçlar ise ticari borçlar, ilişkili taraflara borçlar, banka kredileri ve diğer borçlardan oluşmaktadır.

Grup Yönetimi'nin vade tarihine kadar elinde tutma niyetinde ve yeteneğinde olduğu belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal araçlar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak veya faiz oranındaki değişimler gözetilerek satılabilecek olan kısa vadelerde alınıp satılan finansal araçlar alım satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Her iki sınıflandırmaya da girmeyen finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri, nakit ve banka mevduatı ile tutarı belirli nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir.

Banka mevduatları, vadeli ve vadesiz mevduatlardan ve bu mevduatların tahakkuk eden faizlerinden oluşmaktadır. Türk Lirası mevduatlar maliyet değerleriyle, döviz tevdiat hesapları ise bilanço tarihinde T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılmak suretiyle Türk Lirası'na çevrilmiş değerleriyle kayıtlarda gösterilmektedir. Vadeli mevduat hesapları, bilanço tarihi itibarıyla, tahakkuk etmiş faizlerini de içermektedir.

Ticari alacaklar

Doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan ticari alacaklar ile ticari alacaklar içine sınıflandırılan senetler ve vadeli çekler, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilmiştir. Belirtilmiş bir faiz oranı bulunmayan kısa vadeli ticari alacaklar, faiz tahakkuk etkisinin önemsiz olması durumunda fatura tutarından değerlendirilmektedir.

Grup'un, ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Ticari alacakların kayıtlı tutarları bir faktöring düzenlemesine tabi alacaklardan oluşabilmektedir. Bu düzenleme kapsamında, Grup nakit karşılığında ilgili alacaklarını devreder ve bu alacakların satılması veya teminata vermesini engellemektedir.

Alınan çeklerden vadesi bilanço tarihini aşanlar, ticari alacaklar içinde gösterilmiş olup devlet iç borçlanma senetleri için borsalarda veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda oluşan faiz haddi dikkate alınarak reeskonta tabi tutulmuştur.

Ticari alacakların tahsil edilemeyeceğinin muhtemel olması halinde ticari alacaklar için bir karşılık kayda alınır. Karşılık, müşteriden alınan teminatlar göz önüne alınarak, Şirket yönetimi tarafından tahmin edilen ve ekonomik koşullardan ya da hesabın doğası gereği taşıdığı riskten kaynaklanabilecek olası zararları karşıladığı düşünülen tutardır. Tahsili tamamen mümkün olmayan alacaklar tespit edildikleri durumlarda kayıtlardan tamamen silinirler. Şüpheli alacak karşılığı, belirlendiği dönemde gider olarak kayıtlara yansıtılmaktadır.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek kapsamlı gelir tablosuna gelir olarak kaydedilir.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, makul değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş tutarlardan muhasebeleştirilir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Krediler

Kısa ve uzun vadeli banka kredileri, anapara ve bilanço tarihi itibarıyla tahakkuk eden faiz giderlerinin toplanması sonucu oluşan değerleri ile kayıtlarda gösterilmektedir.

Banka kredileri, alındıkları tarihlerde, alınan kredi tutarından işlem masrafları düşüldükten sonraki değerleriyle kaydedilir. Banka kredileri, sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet değeri üzerinden belirtilir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile itfa edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Özellikle varlıkların ediniminin finansmanı dışındaki sebeplerle katlanılan borçlanma maliyetleri gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir.

Türev finansal araçlar

Türev finansal araçlar ilk olarak kayda alınmalarında elde etme maliyeti ile, kayda alınmalarını izleyen dönemlerde ise gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir. Grup'un türev finansal araçlarını ağırlıklı olarak vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri ile ilgili işlemler oluşturmaktadır. Söz konusu türev finansal araçlar ekonomik olarak Grup için risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, genellikle risk muhasebesi yönünden gerekli koşulları taşımaması nedeniyle konsolide finansal tablolarda alım-satım amaçlı türev finansal araçlar olarak muhasebeleştirilmektedir. Bu tür türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişimlerden kaynaklanan tüm kazanç ve kayıplar, konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır öz kaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalır ve azalış değeri düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde kapsamlı gelir tablosunda iptal edilir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve kayıttan çıkarılması

Grup, finansal varlık veya yükümlülükleri, ilgili finansal araç sözleşmelerine taraf olduğu takdirde bilançosuna yansıtmaktadır. Grup finansal varlığın tamamını veya bir kısmını, sadece söz konusu varlıkların konu olduğu sözleşmeden doğan haklar üzerindeki kontrolünü kaybettiği zaman kayıtlarından çıkartır. Grup finansal yükümlülükleri, ancak sözleşmede tanımlanan yükümlülüğü ortadan kalkar, iptal edilir veya zaman aşımına uğrar ise kayıtlarından çıkartır.

Bütün normal finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Grup'un varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Yabancı para cinsinden finansal varlık ve borçlar

Bilançoda yer alan yabancı para cinsinden finansal varlıklar ve borçlar bilanço tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmektedir. Dönem içinde gerçekleşen yabancı paraya bağlı işlemler, işlem tarihindeki fiili kurlar kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmektedir. Bu işlemlerden doğan kur farkı gelir ve giderleri kapsamlı gelir tablolarında muhasebeleşmektedir.

Hisse başına kazanç

Hisse başına kar, net karın ilgili yıl içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan ve özsermaye enflasyon düzeltmesi farklarından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse, ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar; kamuya ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonra düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltmekte, bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen olayların olması halinde ise önemli olması durumunda ilgili dönemde açıklamaktadır.

Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

Ertelenmiş vergi aktifi ve finansal varlıklar dışındaki varlıklar, her bir bilanço tarihinde söz konusu varlığın değer kaybına uğradığına dair herhangi bir gösterge olup olmadığının tespiti için değerlendirilir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, değer düşüklüğü tutarını belirleyebilmek için o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Varlığın tek başına geri kazanılabilir tutarının hesaplanmasının mümkün olmadığı durumlarda, o varlığın ait olduğu nakit üreten biriminin geri kazanılabilir tutarı hesaplanır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın makul değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Varlığın (veya nakit üreten birimin) geri kazanılabilir tutarının defter değerinden daha az olması durumunda varlığın (veya nakit üreten birimin) defter değeri, geri kazanılabilir tutarına indirilir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü kayıpları kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanına tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali kapsamlı gelir tablosuna kayıt edilir.

Borçlanma maliyetleri

Borçlanma maliyetleri, faiz giderleri, kur farkı giderleri ve borçlanma ile ilgili diğer maliyetleri içermektedir.

Özellikli varlıkla ilişkili borçlanma maliyetleri doğrudan ilgili bulunduğu özellikli varlığın maliyetine dahil edilir. Özellikli bir varlığın amaçlandığı şekilde kullanıma veya satışa hazır hale getirilmesi için gerekli faaliyetlerin tamamen bitirilmesi durumunda, borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine son verilir. Özellikli varlıklar, kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklardır.

Bunun dışındaki borçlanma maliyetleri gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir.

Netleştirme

Finansal varlık ve yükümlülükler, netleştirmeye yönelik yasal bir hakka ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma niyetinin olması durumunda bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

NOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup bölümlere göre raporlama yapmamakta, tek bir bölümde finansal tablolarını takip etmektedir.

Üst düzey karar alıcı (Üst düzey yöneticiler, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarında oluşmaktadır.) ürün gruplarını sadece ciro olarak takip etmekte olup (Not 19), satışların maliyeti, faaliyet giderleri ve finansman giderleri olarak takip etmemektedir. Bu nedenle bölümlere göre raporlama yapılmamaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Bankalar		
- Vadesiz mevduat	11.535.670	15.239
- Vadeli mevduat	26.059.194	56.506.362
Alınan çekler ve senetler	918.139	2.119.198
Diğer	85.349	95.266
Toplam	38.598.352	58.736.065

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla toplam tutarı 26.059.194 TL olan vadeli mevduat hesaplarının 17.479.194 TL' ye karşılık gelen tutarı yabancı para cinsinden olup, etkin faiz oranı yıllık %0,10, vadesi 3 gündür. Kalan 8.580.000 TL'lik tutarın etkin faiz oranı yıllık %8,25 ve vadesi 3 gündür.

(31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla toplam tutarı 56.506.362 TL olan vadeli mevduat hesaplarının 27.326.362 TL' ye karşılık gelen tutarı yabancı para cinsinden olup, etkin faiz oranı yıllık %0,24, vadesi 4 gündür. Kalan 29.180.000 TL'lik tutarın etkin faiz oranı yıllık %14,05 ve vadesi 4 gündür.)

Alınan çekler ve senetler, tahsilat için bankaya verilmiş, bilanço tarihi itibarıyla vadesi gelen çek ve senetlerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Grup'un 795 TL (31 Aralık 2015: 795 TL) tutarında bloke mevduatı bulunmaktadır.

NOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR

Grup'un ihracat faaliyetlerini organize etmek ve bu bölgedekiler başta olmak üzere yurt dışı satışlarını artırmak amacı ile Birleşik Arap Emirlikleri'nde, 50.000 AED (Birleşik Arap Emirlikleri Dirhemi) sermaye ile (41.398 TL) "Otokar Land Systems LLC" ünvanlı şirketin kuruluş işlemleri tamamlanmış olup, Otokar Land Systems LLC şirketinin finansal faaliyetleri başlamadığından konsolidasyona tabi tutulmamış ve maliyet bedeliyle taşınmıştır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR

31 Aralık 2016	Vade aralığı	Yıllık etkin faiz oranı (%)	TL karşılığı
Kısa vadeli banka kredileri (*)			
TL krediler (***)	2 Ocak 2017	-	2.414
			2.414

Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli ana para taksitleri ve faiz tahakkukları (*)

TL krediler		12,60-14,65	4.178.278
Avro krediler		2,90	491.122
			4.669.400

	Vade aralığı	Yıllık etkin faiz oranı (%)	TL karşılığı
Uzun vadeli banka kredileri (*) (**)			
TL krediler	15 Ağustos 2018 - 12 Kasım 2018	12,60 - 14,65	351.249.263
Avro krediler	28 Eylül 2018	2,90	74.198.000
			425.447.263

(*) Sabit faiz oranlı

(**) Uzun vadeli kredilerin ağırlıklı ortalama vadesi 632 gündür.

(***) Vergi ve SGK ödemeleri için kullanılan faizsiz kredilerdir.

31 Aralık 2015	Vade aralığı	Yıllık etkin faiz oranı (%)	TL karşılığı
Kısa vadeli banka kredileri (*)			
TL krediler (***)	4 Ocak 2016	-	375.402
			375.402

Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli ana para taksitleri ve faiz tahakkukları (*)

TL krediler		8,09-14,65	105.178.069
Avro krediler		2,65	429.290
			105.607.359

	Vade aralığı	Yıllık etkin faiz oranı (%)	TL karşılığı
Uzun vadeli banka kredileri (*) (**)			
TL krediler	14 Nisan 2017- 3 Eylül 2018	11,55-14,65	351.115.051
Avro krediler	10 Şubat 2017- 21 Eylül 2017	2,65-2,90	158.180.024
			509.295.075

(*) Sabit faiz oranlı

(**) Uzun vadeli kredilerin ağırlıklı ortalama vadesi 730 gündür.

(***) Vergi ve SGK ödemeleri için kullanılan faizsiz kredilerdir.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Grup'un kullanmış olduğu krediler karşılığında göstermiş olduğu herhangi bir teminat yoktur (31 Aralık 2015: Yoktur).

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 7 - TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR

Türev finansal araçlar, Grup'un dövizli satışlarından doğan kur riskine karşılık yaptığı vadeli döviz işlemlerine (vadeli döviz işlemi) ilişkin sözleşmelerden oluşmaktadır.

	Sözleşme tutarı	Cari dönem sözleşme vadeleri	Gerçeğe uygun değerler Varlıklar
31 Aralık 2016:			
Vadeli döviz işlemleri	25.397.200	12 Ocak 2017	51.800
Kısa vadeli türev finansal araçlar	25.397.200		51.800
Toplam türev finansal araçlar	25.397.200		51.800

	Sözleşme tutarı	Önceki dönem sözleşme vadeleri	Gerçeğe uygun değerler Varlıklar
31 Aralık 2015:			
Vadeli döviz işlemleri	55.435.650	7 Ocak 2016 - 14 Ocak 2016	146.636
Kısa vadeli türev finansal araçlar	55.435.650		146.636
Toplam türev finansal araçlar	55.435.650		146.636

NOT 8 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

Ticari alacaklar

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ticari alacaklar, net	258.579.445	113.905.306
Alacak senetleri, net	129.551.413	148.699.225
	388.130.858	262.604.531
Eksi: şüpheli ticari alacak karşılığı	(28.909.565)	(25.056.794)
Kısa vadeli diğer ticari alacaklar	359.221.293	237.547.737
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 27)	29.436.843	106.906.185
Kısa vadeli ticari alacaklar	388.658.136	344.453.922
Uzun vadeli ticari alacaklar, net	-	87.065.478
Uzun vadeli alacak senetleri, net	9.173.544	13.230.367
Uzun vadeli ticari alacaklar	9.173.544	100.295.845

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla ticari alacakların (senetler hariç) ortalama vadeleri 60-90 gün arasındadır (31 Aralık 2015: 60-90 gün).

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 8 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2016 itibarıyla, 451.646.689 TL (31 Aralık 2015: 34.728.321 TL) tutarındaki ticari alacaklar, faktoring düzenlemesine tabi tutulmuştur. Bu düzenleme kapsamında Grup, nakit karşılığında ilgili alacaklarla ilgili kredi riskini devretmiştir.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Grup'un alacaklarının ortalama tahsilat süresinin kısa vadeli olması sebebiyle, ticari alacakların gerçeğe uygun değerlerinin defter değerine yakınsamaktadır.

Ticari alacaklar ile ilgili alınan teminatlar

Grup'un alacakları temel olarak minibüs ve otobüs bayilerine yapılan satışlardan, treyler satışlarından ve savunma aracı satışlarından doğmaktadır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Grup bayilerinden kaynaklanan alacaklardan şüpheli alacaklar için karşılık ayrılması sonrası kalan toplam 79.884.163 TL (31 Aralık 2015: 109.952.277 TL) tutarındaki alacak, toplam 134.631.000 TL (31 Aralık 2015: 108.683.872 TL) tutarındaki teminat ve ipotek ile güvence altına alınmıştır. Şirket, geri kalan alacaklarının tahsili ile ilgili olarak konsolide finansal tablo notu 28'de Kredi Riski bölümünde anlatılan yöntemlerle kredi riskini yönetmektedir.

Vadesi geçen ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırma analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016	Ticari alacaklar
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	218.615
Vadesi üzerinden 5 yıldan fazla geçmiş	-
Toplam	218.615
Teminat ile güvence altına alınmış kısmı	218.615
31 Aralık 2015	Ticari alacaklar
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	187.248
Vadesi üzerinden 5 yıldan fazla geçmiş	-
Toplam	187.248
Teminat ile güvence altına alınmış kısmı	187.248

Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş ticari alacak bakiyeleri için yasal takibat başlatılmıştır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 8 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (Devamı)

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	25.056.794	22.526.772
Konsolidasyon etkisi (*)	916.092	-
Tahsilatlar	(549.788)	(394.696)
Yabancı para çevrim farkları	153.460	-
Yıl içerisindeki artış	3.333.007	2.924.718
31 Aralık	28.909.565	25.056.794

(*) Not 2'de açıklanmıştır.

Ticari borçlar

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ticari borçlar, net	389.798.869	138.397.815
Borç senetleri, net	329.400	252.300
Kısa vadeli diğer ticari borçlar	390.128.269	138.650.115
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 27)	11.016.714	27.169.350
Kısa vadeli ticari borçlar	401.144.983	165.819.465

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla ticari borçların ortalama vadeleri 45-60 gün arasındadır (31 Aralık 2015: 45-60 gün arasında).

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Grup'un borçlarının ortalama tahsilat süresinin kısa vadeli olması sebebiyle, ticari borçların gerçeğe uygun değerlerinin defter değerine yakınsamaktadır.

NOT 9 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Kısa vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Verilen depozito ve teminatlar	8.305	-
Personelden alacaklar	11.283	2.090
Toplam	19.588	2.090

Uzun vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Verilen depozito ve teminatlar	234.084	65.853
Toplam	234.084	65.853

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 9 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR (Devamı)

Kısa vadeli diğer borçlar

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Diğer çeşitli borçlar	37.958.298	36.228.439
Toplam	37.958.298	36.228.439

Not 15'te açıklandığı üzere, diğer çeşitli borçların 36.168.636 TL'lik kısmı (31 Aralık 2015: 31.707.241 TL) Grup'un tahsil etmiş ancak dava aşaması sonuçlanmadığından dolayı gelir tablosuna yansıtmadığı Kurumlar Vergisi Ar-Ge indirimi ile ilgilidir.

NOT 10 - STOKLAR

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Hammadde	182.574.412	127.778.773
Yarı mamul	73.211.994	14.932.656
Mamul	116.973.388	148.982.557
Ticari mallar	67.684.094	58.112.743
Yoldaki mallar	54.132.774	78.964.178
Stok değer düşüklüğü karşılığı (*)	(706.306)	(795.363)
Toplam	493.870.356	427.975.544

(*) Stok değer düşüklüğünün 100.254 TL'lik kısmı mamuller (31 Aralık 2015: 118.113 TL), 606.052 TL'lik kısmı ise ticari mallara (31 Aralık 2015: 677.250 TL) ilişkindir. Stok değer düşüklüğü karşılığı, satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiştir.

2016 yılı içinde stok değer düşüklüğü karşılığının hareketi aşağıdaki gibi olmuştur:

	2016	2015
1 Ocak	(795.363)	(1.494.757)
Konusu kalmayan karşılık (Not 21)	89.057	699.394
31 Aralık itibarıyla	(706.306)	(795.363)

NOT 11 - DEVAM EDEN YILLARA SARI İŞLERDEN ALACAKLAR

Devam eden yıllara sari işlerle ilgili toplam ticari alacakların kısa vadeli avanslarla netleştirilmesi sonucu alacak bakiyesi 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 245.830.180 TL (31 Aralık 2015: 188.278.141 TL) olmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla devam eden sözleşmeleri ile ilgili olarak almış olduğu ve finansal tablolarda ertelenmiş gelirler içerisinde yer alan kısa vadeli avanslarının toplam tutarı 32.406.735 TL'dir (31 Aralık 2015: 79.705.827 TL).

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl içinde maddi duran varlıklar ve ilgili birikmiş amortismanlarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2016	Konsolidasyon etkisi (*)	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2016
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	37.456.746	-	-	-	-	-	37.456.746
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	11.952.934	-	7.102	-	-	10.274	11.970.310
Binalar	60.539.783	-	-	-	-	93.543	60.633.326
Makine, tesis ve cihazlar	99.172.937	504.742	5.146.553	84.553	-	1.267.005	106.175.790
Taşıt araçları	8.427.782	-	2.400.830	-	(1.215.604)	-	9.613.008
Döşeme ve demirbaşlar	28.453.405	147.768	4.608.323	24.754	-	751.871	33.986.121
Özel maliyetler	2.099.062	-	13.644	-	(185.970)	188.966	2.115.702
Yapılmakta olan yatırımlar	964.394	-	2.048.680	-	-	(2.317.149)	695.925
	249.067.043	652.510	14.225.132	109.307	(1.401.574)	(5.490)	262.646.928
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	6.825.653	-	653.671	-	-	-	7.479.324
Binalar	34.712.739	-	2.788.756	-	-	-	37.501.495
Makine, tesis ve cihazlar	81.444.145	192.914	4.906.402	32.885	-	-	86.576.346
Taşıt araçları	5.147.507	-	706.250	-	(221.198)	-	5.632.559
Döşeme ve demirbaşlar	15.854.686	83.808	2.885.687	14.399	-	-	18.838.580
Özel maliyetler	1.324.974	-	303.490	-	(111.725)	-	1.516.739
	145.309.704	276.722	12.244.256	47.284	(332.923)	-	157.545.043
Net defter değeri	103.757.339						105.101.885

31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yıl içinde maddi duran varlıklar ve ilgili birikmiş amortismanlarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2015	Konsolidasyon etkisi (*)	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2015
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	37.456.746	-	-	-	-	-	37.456.746
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	11.621.866	-	-	-	-	331.068	11.952.934
Binalar	60.170.668	-	-	-	-	369.115	60.539.783
Makine, tesis ve cihazlar	108.389.066	-	2.106.806	-	(11.787.190)	464.255	99.172.937
Taşıt araçları	9.169.102	-	314.541	-	(1.055.861)	-	8.427.782
Döşeme ve demirbaşlar	34.568.907	-	2.001.683	-	(8.385.743)	268.558	28.453.405
Özel maliyetler	2.841.765	-	81.659	-	(824.362)	-	2.099.062
Yapılmakta olan yatırımlar	2.355.130	-	1.845.343	-	-	(3.236.079)	964.394
	266.573.250	-	6.350.032	-	(22.053.156)	(1.803.083)	249.067.043
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	6.176.947	-	648.706	-	-	-	6.825.653
Binalar	31.891.231	-	2.821.508	-	-	-	34.712.739
Makine, tesis ve cihazlar	87.805.628	-	5.419.005	-	(11.780.488)	-	81.444.145
Taşıt araçları	4.737.483	-	717.615	-	(307.591)	-	5.147.507
Döşeme ve demirbaşlar	21.866.594	-	2.359.706	-	(8.371.614)	-	15.854.686
Özel maliyetler	1.835.312	-	314.024	-	(824.362)	-	1.324.974
	154.313.195	-	12.280.564	-	(21.284.055)	-	145.309.704
Net defter değeri	112.260.055						103.757.339

(*) Not 2'de açıklanmıştır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

31 Aralık 2016 ve 2015 yılları için, maddi ve maddi olmayan duran varlıklardan oluşan amortisman ve itfa payları giderlerinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Araştırma geliştirme giderleri	34.796.657	34.230.530
Yıllara sari işler maliyeti	3.084.543	3.009.620
Satılan malın maliyeti	5.200.412	5.040.622
Geliştirme sürecinde olan faaliyetler	1.906.371	1.989.862
Stoklar üzerindeki amortisman	915.766	1.085.521
Genel yönetim giderleri	1.763.229	1.692.488
Satış ve pazarlama giderleri	1.478.973	1.214.169
Yabancı para çevrim farkları	47.284	-
Toplam	49.193.235	48.262.812

NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl içinde maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2016	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2016
Maliyet:						
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	16.231.830	1.790.919	-	-	5.490	18.028.239
Geliştirme maliyetleri	242.619.897	-	-	-	54.763.309	297.383.206
Geliştirme sürecinde olan faaliyetler	31.224.033	61.617.921	-	-	(54.763.309)	38.078.645
	290.075.760	63.408.840	-	-	5.490	353.490.090
Birikmiş itfa payları:						
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	11.973.214	2.105.039	-	-	-	14.078.253
Geliştirme maliyetleri	122.683.468	34.796.656	-	-	-	157.480.124
	134.656.682	36.901.695	-	-	-	171.558.377
Net defter değeri	155.419.078		-			181.931.713

Grup, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda edinmiş olduğu özellikli varlıklarına ilişkin 3.323.878 TL (31 Aralık 2015: -) tutarında finanman maliyetini aktifleştirmiştir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Devamı)

31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yıl içinde maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2015	İlaveler	Yabancı para çevrim farkları	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2015
Maliyet:						
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	13.530.710	898.037	-	-	1.803.083	16.231.830
Geliştirme maliyetleri	186.078.994	-	-	(819.200)	57.360.103	242.619.897
Geliştirme sürecinde olan faaliyetler	40.525.892	48.058.244	-	-	(57.360.103)	31.224.033
	240.135.596	48.956.281	-	(819.200)	1.803.083	290.075.760
Birikmiş itfa payları:						
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	10.221.496	1.751.718	-	-	-	11.973.214
Geliştirme maliyetleri	88.466.591	34.230.530	-	(13.653)	-	122.683.468
	98.688.087	35.982.248	-	(13.653)	-	134.656.682
Net defter değeri	141.447.509					155.419.078

NOT 14 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kısa vadeli	2.155.912	2.056.306
Uzun vadeli	3.381.725	5.570.470
Toplam	5.537.637	7.626.776

Devlet teşvik ve yardımları, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun (TÜBİTAK) Grup'un yürüttüğü çeşitli projelerin araştırma ve geliştirme (AR-GE) harcamalarını desteklemek amacıyla vermiş olduğu teşvik gelirlerinin ertelenmesi nedeniyle oluşmuştur. Söz konusu tutar, ilgili AR-GE yatırımının itfası ile eş zamanlı şekilde gelir kaydedilmektedir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Borç karşılıkları- kısa vadeli

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Diğer maliyet karşılığı	340.870.528	233.120.100
Garanti giderleri karşılığı	31.084.815	26.397.052
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	8.490.684	6.651.542
Vakıf SGK işveren payı karşılığı	-	2.925.000
Lisans giderleri karşılığı	1.091.241	1.316.079
Diğer	5.606.724	5.890.382
Toplam	387.143.992	276.300.155

Borç karşılıkları - uzun vadeli

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Garanti giderleri karşılığı	10.300.186	9.433.926
Toplam	10.300.186	9.433.926

Diğer maliyet karşılığı

Yıllara sari tank projesi ile ilgili olarak Grup bünyesinde oluşan ama henüz ödemesi yapılmamış olan proje giderleri ve de Grup'un alt yüklenicileri tarafından yürütülen ve ilgili işin bitiminde Grup'a faturalanacak olan faaliyetlerin tahmini tamamlanma yüzdelerine göre hesaplanan maliyetlerinden oluşmaktadır. Diğer maliyet karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	233.120.100	153.473.113
Yıl içerisindeki artış, net	65.407.045	58.423.534
Kur değerlemesi	42.343.383	21.223.453
31 Aralık	340.870.528	233.120.100

Garanti giderleri karşılığı

Grup, satışını gerçekleştirmiş olduğu minibüs ve Land Rover araçlarını 1 yıl, bazı zırhlı araç modelleri ile ticari araçları ise 2 yıl boyunca garanti kapsamına almaktadır. Buna bağlı olarak, bilanço tarihi itibarıyla garanti kapsamında olan araçlar için gelecek dönemlerde gerçekleşmesi tahmin edilen garanti giderleri için karşılık ayrılmıştır. Garanti giderleri karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	35.830.978	22.615.088
Yıl içerisindeki artış (Not 21)	33.766.893	53.642.174
Gerçekleşen ödemeler	(28.212.870)	(40.426.284)
31 Aralık	41.385.001	35.830.978

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Lisans giderleri karşılığı

Lisans giderleri karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	1.316.079	1.264.726
Yıl içerisindeki artış/(azalış)	(1.437.328)	1.513.663
Gerçekleşen	1.212.490	(1.462.310)
31 Aralık	1.091.241	1.316.079

Taahhütler ve zorunluluklar

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Grup'un teminat, rehin, ipotek ve kefalet (TRİK) pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
a. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	1.614.605.585	1.226.251.723
b. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
c. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
d. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	1.614.605.585	1.226.251.723

TRİK'lerin para birimi cinsinden detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	Orijinal para birimi	TL karşılığı	Orijinal para birimi	TL karşılığı
Amerikan Doları	285.635.242	1.005.207.542	293.815.364	854.297.554
Avro	112.795.758	418.460.981	54.315.986	172.594.478
TL	189.755.411	189.755.411	199.359.691	199.359.691
İngiliz Sterlini	273.600	1.181.651	-	-
Toplam		1.614.605.585		1.226.251.723

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 15 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Verildiği yere göre TRİK'lerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Verilen teminat mektupları		
Savunma Sanayi Müsteşarlığı	1.092.184.399	751.262.190
Diğer	522.421.186	474.989.533
Toplam	1.614.605.585	1.226.251.723

Teminat mektupları

a) 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla verilen garantiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Banka teminat mektupları (*)	1.614.605.585	1.226.251.723
	1.614.605.585	1.226.251.723

(*) 875.732.621 TL (31 Aralık 2015: 723.539.489 TL) tutarındaki teminatlar Altay Projesi kapsamında Savunma Sanayi Müsteşarlığı'na verilmiştir.

b) 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla alınan garantiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Banka teminat mektupları (**)	551.490.428	474.011.532
Teminat senetleri	15.898.053	17.653.397
Alınan ipotekler	20.000	582.000
Toplam	567.408.481	492.246.929

(**) 317.195.187 TL (31 Aralık 2015: 236.503.977 TL) tutarındaki teminat mektupları, Altay Projesi kapsamında, alt yüklenicilerden alınan teminatlardan oluşmaktadır.

Koşullu varlıklar

Ar-Ge indirimi kapsamında, vergi indiriminden yararlanılamayan 2010 yılına ait tutar için açılan dava sonuçlanmış olup, 2.923.627 TL'lik tutar Grup'a iade edilmiştir. Aynı kapsamda 2011-2012-2013 ve 2014 yılları işlemleri için de dava açılmış olup, Grup lehine sonuçlanan bu davalar temyiz aşamasındadır.

Temyiz aşamasında olan 2011-2012-2013 ve 2014 yıllarına ait dava konusu toplam tutar 36.168.636 TL'dir. 2015 yılı Kurumlar Vergisi Ar-Ge indirimi için de dava açılmış olup, 4.556.631 TL tutarlı dava halen devam etmektedir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 16 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kıdem tazminatı karşılığı	28.087.775	22.321.490
Kullanılmamış izin karşılığı	8.490.684	6.651.542
Toplam	36.578.459	28.973.032

Kıdem tazminatı karşılığı

Aşağıda açıklanan yasal zorunluluk dışında yapılmış hiçbir emeklilik taahhüdü anlaşması yoktur.

Türk İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup'la ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan, askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık brüt maaş kadardır ve bu tutar 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 4.297 TL (31 Aralık 2015: 3.828 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı karşılığı yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

KGK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıdaki aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Net iskonto oranı (%)	4,50	4,60
Emeklilik olasılığının tahmini için personel devir hızı oranı (%)	97,50	97,60

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir.

Kıdem tazminatı karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	22.321.490	20.969.191
Faiz gideri	2.020.095	1.897.712
Cari yıl karşılığı	5.445.004	4.728.224
Yeniden ölçüm farkları	1.408.203	(1.756.965)
Ödemeler	(3.107.017)	(3.516.672)
31 Aralık itibarıyla	28.087.775	22.321.490

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 16 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (Devamı)

Kullanılmayan izin günleri karşılığı

Kullanılmayan izin günleri karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	6.651.542	5.381.838
Yıl içerisindeki artış, net (Not 21)	1.839.142	1.269.704
31 Aralık itibarıyla	8.490.684	6.651.542

NOT 17 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER, ERTELENMİŞ GELİRLER, DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Verilen avanslar	171.436.186	119.060.514
Peşin ödenmiş giderler	5.329.543	3.631.034
Toplam	176.765.729	122.691.548

Verilen avans bakiyesi ağırlıklı olarak hammadde alımına ilişkin verilen tutarlardan oluşmaktadır.

b) Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Katma değer vergisi alacakları	105.448.252	62.891.217
Diğer	689.241	2.795.945
Toplam	106.137.493	65.687.162

c) Ertelenmiş gelirler:

Ertelemiş gelirler- kısa vadeli	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Erteleyen bakım onarım gelirleri (*)	25.301.518	21.830.112
Alınan sipariş avansları	175.322.632	154.462.613
Toplam	200.624.150	176.292.725

Ertelemiş gelirler- uzun vadeli		31 Aralık 2015
Erteleyen bakım onarım gelirleri (*)	7.753.691	28.312.416
Toplam	7.753.691	28.312.416

(*) Sözleşme kapsamında satılan araçlara ilişkin ertelenmiş bakım onarım gelirlerinden oluşmaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 17 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER, ERTELENMİŞ GELİRLER, DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

d) Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Personele borçlar	10.364.949	9.776.832
Ödenecek sosyal güvenlik kesintisi	6.323.843	4.060.123
Ödenecek vergi ve fonlar	4.750.882	4.300.629
Toplam	21.439.674	18.137.584

e) Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ödenecek vergi ve fonlar	1.402.659	915.723
Tecil edilen özel tüketim vergisi	9.273.326	638.813
Diğer	524.102	424.033
Toplam	11.200.087	1.978.569

NOT 18 - ÖZKAYNAKLAR

Sermaye

Grup'un 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	TL	(%)	TL	(%)
Koç Holding A.Ş.	10.722.750	44,68	10.722.750	44,68
Ünver Holding A.Ş.	5.954.944	24,81	5.954.944	24,81
Diğer	7.322.306	30,51	7.322.306	30,51
Toplam	24.000.000	100,00	24.000.000	100,00
Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları	52.743.030		52.743.030	
Toplam	76.743.030		76.743.030	

Kanuni defterlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, Grup'un ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 18 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar paylarının eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Grup'un, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan finansal raporlama standartlarına göre hazırlanan finansal tablolarında dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynaklarını oluşturan geçmiş yıl karları 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla sırasıyla 69.725.866 (31 Aralık 2015: 79.506.151 TL) ve 46.131.822 TL'dir. (31 Aralık 2015: 46.011.054 TL) Grup'un yasal kayıtlarındaki net dönem karı 62.303.417 TL (31 Aralık 2015: 47.807.290 TL), herhangi ek bir vergi yükü doğurmaksızın kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların tutarı ise 90.495.833 TL'dir (31 Aralık 2015: 131.308.884 TL). Ayrıca yasal kayıtlarda dağıtılması halinde vergiye tabi olacak 16.224.790 TL'lik enflasyon düzeltme farkları ve 19.777.790 TL'lik diğer sermaye yedekleri bulunmaktadır.

Grup'un birinci tertip yasal yedeklerin düşülmesinden sonra yasal kayıtlarda kalan dönem karı 62.303.417 TL'dir (31 Aralık 2015: 47.807.290 TL). Rapor tarihi itibarıyla Grup henüz 2016 yılına ait kar dağıtım kararı almamıştır.

Yukarıdaki hususa göre Grup'un Tebliğ'e göre kar dağıtımında baz alınacak özsermaye tablosu 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ödenmiş sermaye	24.000.000	24.000.000
Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları	52.743.030	52.743.030
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	54.014.610	46.838.147
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	(4.985.845)	(3.859.283)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	1.328.609	-
Geçmiş yıllar karları		
- Olağanüstü yedekler	35.181.739	35.060.971
- Yasal yedekler enflasyon düzeltmesi farkları	10.950.083	10.950.083
Net dönem karı	69.725.866	79.506.151
Toplam	242.958.092	245.239.099

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 18 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Yukarıda tarihi bedelleri ile gösterilmiş kalemlerin düzeltilmiş değerleri ve sermaye enflasyon düzeltme farkları 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	Tarihi değerler	31 Aralık 2016 Sermaye enflasyon düzeltmesi farkı	Endekslenmiş değer
Sermaye	24.000.000	52.743.030	76.743.030
Yasal yedekler	54.014.610	10.950.083	64.964.693
Toplam	78.014.610	63.693.113	141.707.723

	Tarihi değerler	31 Aralık 2015 Sermaye enflasyon düzeltmesi farkı	Endekslenmiş değer
Sermaye	24.000.000	52.743.030	76.743.030
Yasal yedekler	46.838.147	10.950.083	57.788.230
Toplam	70.838.147	63.693.113	134.531.260

Şirket'in Vergi Usul Kanunu'na göre tuttuğu kayıtlarında yasal ve olağanüstü yedeklerin tarihi değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yasal yedekler	54.014.610	46.838.147
Olağanüstü yedekler	90.495.833	131.308.884
Toplam	144.510.443	178.147.031

Yasal finansal tablolara göre önceki dönem net karından yıl içinde ödenen temettülerin tutarları

Hisse başına ödenen temettü (Kuruş)

72.000.000 80.000.000

0,300 0,333

Şirket'in sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 0,1 kuruş olan 24.000.000.000 adet hisseden oluşmaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 19 - SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Net satışlar

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Yurt içi satışlar	1.197.376.125	1.023.161.185
Yurt dışı satışlar	446.885.490	419.631.436
Brüt satışlar	1.644.261.615	1.442.792.621
Eksi: iskontolar ve satışlardan iadeler	(9.746.917)	(8.824.734)
Net satışlar	1.634.514.698	1.433.967.887

2016 ve 2015 yılları içinde Grup'un satışlarının tutarsal olarak ürün grubu bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Ticari araçlar	639.775.622	648.616.536
Savunma sanayi araçları	676.159.002	403.763.175
Diğer satışlar (*)	318.580.074	381.588.176
	1.634.514.698	1.433.967.887

(*) 158.226.424 TL'lik kısmı (31 Aralık 2015: 191.121.291 TL) yıllara sarı işlere ilişkin tahakkuk eden kazançlardan, kalan 160.353.650 TL'lik kısmı yedek parça, servis ve diğer satış gelirlerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2015: 190.466.885 TL).

Satışların maliyeti

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Satılan mamullerin maliyeti	(1.155.427.671)	(969.683.214)
Satılan ticari malların maliyeti	(69.241.750)	(93.343.247)
	(1.224.669.421)	(1.063.026.461)

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 20 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Satış ve pazarlama giderleri	(189.512.567)	(179.773.869)
Genel yönetim giderleri	(63.132.410)	(49.337.559)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(36.176.104)	(35.321.089)
	(288.821.081)	(264.432.517)

NOT 21 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Hammadde ve tüketim malı kullanımı	1.026.749.024	937.566.869
Mamul ve yarı mamul stoklarındaki değişim	(26.270.057)	(113.973.324)
Satılan ticari malların maliyeti	69.241.750	93.343.247
Amortisman ve itfa payı	46.323.814	45.187.429
Personel giderleri	188.584.734	157.888.134
İşletme giderleri	29.939.826	33.690.164
Yönetim giderleri	50.857.431	34.197.342
Garanti karşılık giderleri (Not 15)	33.766.893	53.642.174
Sergi fuar giderleri	12.237.920	6.697.611
Nakliye, dağıtım ve depolama giderleri	18.359.293	15.107.913
Reklam, tanıtım ve promosyon giderleri	3.322.838	2.306.171
Stok değer düşüklüğü karşılığı (Not 10)	(89.057)	(699.394)
Diğer giderler	60.466.093	62.504.642
Toplam	1.513.490.502	1.327.458.978

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 21 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER (Devamı)

2016 ve 2015 yılları için, personel giderlerinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Kaydedildiği hesaba göre:		
Satılan malın maliyeti ve stoklar	93.905.659	84.056.162
Yıllara sari işler maliyeti	25.668.790	23.194.843
Aktifleştirilen geliştirme harcamaları	27.761.287	22.875.600
Genel yönetim giderleri	24.631.495	20.512.531
Satış ve pazarlama giderleri	42.999.344	29.034.039
Araştırma ve geliştirme giderleri	1.379.446	1.090.559
	216.346.021	180.763.734

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Niteliğine göre:		
Maaş ve ücretler	160.166.090	132.802.499
SSK işveren primleri	27.812.525	23.980.763
Diğer sosyal yardımlar	19.063.165	16.084.832
Kıdem tazminatı karşılık giderleri	7.465.099	6.625.936
İzin karşılığı giderleri	1.839.142	1.269.704
	216.346.021	180.763.734

NOT 22 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Esas faaliyetlerden diğer gelirler		
Ticari alacak ve borçlardan kur farkı geliri	390.893.948	159.319.445
Vadeli işlem geliri	7.034.743	38.526.757
Kredili satışlardaki vade farkı geliri	9.778.451	14.033.204
Teşvik gelirleri	2.164.055	2.033.845
Diğer gelirler	13.037.782	11.730.388
Toplam	422.908.979	225.643.639

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Esas faaliyetlerden diğer giderler		
Ticari alacak ve borçlardan kur farkı gideri	(364.766.726)	(156.766.696)
Vadeli işlem gideri	(11.190.008)	(32.718.137)
Şüpheli alacak karşılık gideri (Not 8)	(3.333.007)	(2.924.718)
Diğer giderler	-	(82.529)
Toplam	(379.289.741)	(192.492.080)

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL GELİRLER

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Banka mevduatı faiz geliri	527.484	768.391
Banka mevduatı kur farkı geliri	6.546.742	4.620.326
Kredi kur farkı geliri	8.442.800	7.002.085
Toplam	15.517.026	12.390.802

NOT 24 - FİNANSAL GİDERLER

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Banka kredileri faiz gideri	(77.758.844)	(40.417.977)
Banka mevduatı kur farkı gideri	(5.980.793)	(8.018.503)
Banka kredileri kur farkı gideri	(28.250.090)	(17.254.290)
Diğer	(176.997)	-
Toplam	(112.166.724)	(65.690.770)

NOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Şirket faaliyetleri, Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi yönetmelik ve kanunları dahilinde vergilendirilmeye tabidir. Otokar Europe SAS’ın faaliyetleri de Fransa’daki vergi yönetmelik ve kanunlarına göre vergilendirmeye tabidir.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı %20’dir (2015: %20). Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir. Vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden , kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir. Türkiye’de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesinde değişiklik yapılarak 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'unun 35. maddesiyle yapılan değişiklikle, araştırma ve geliştirme harcamaları üzerinden hesaplanacak Ar-Ge indirim oranı %40'tan %100'e çıkarılmıştır.

Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100'ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilmektedir. 2016 ve 2015 yılına ilişkin olarak yapılan araştırma ve geliştirme harcamalarının toplam üzerinden %100 oranında Ar-Ge indirimi hesaplanması gerekmektedir.

Şirket, 2016 yılında yaptığı 48.655.306 TL (31 Aralık 2015: 40.641.115 TL) tutarındaki araştırma ve geliştirme harcaması sebebiyle vergi matrahından %100 oranında stopajsız olarak yararlanabileceği Ar-Ge indirimi elde etmiştir. Şirket'in Ar-Ge Merkezi belgesi bulunmaktadır.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihli bilançolarda ödenecek vergi tutarları peşin ödenen vergilerle netleştirilerek aşağıdaki gibi gösterilmiştir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ödenecek vergiler	572.388	6.844.679
Peşin ödenen vergiler (-)	(572.388)	(4.750.985)
Toplam	-	2.093.694

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait toplam vergi giderinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Cari dönem kurumlar vergisi	1.387.431	(6.663.642)
Kar veya zarar tablosuna yansıtılan ertelenmiş vergi geliri/gideri		
Dönem karına yansıtılan cari dönem vergi gelir/(gideri)	258.072	(1.670.510)
Diğer kapsamlı gelir/(gidere) yansıtılan	281.641	(351.393)
Toplam	1.927.144	(8.685.545)

Vergi öncesi dönem karının hesaplanan kurumlar vergisi tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Vergi karşılığı öncesi dönem karı	68.080.363	87.840.303
%20 üzerinden hesaplanan vergi gideri	(13.616.073)	(17.568.061)
İndirim ve istisnalar	9.731.061	8.128.223
Diğer farklar	5.812.156	754.293
Toplam	1.927.144	(8.685.545)

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla, ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar ve etkin vergi oranları kullanılarak hesaplanan net ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dağılımı aşağıda özetlenmiştir:

	Kümülatif geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlığı / (yükümlülüğü)	
	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ar-Ge kapsamında kullanılacak teşvikler	66.991.441	-	13.398.288	-
Maddi duran varlıklar	(10.263.439)	(10.992.437)	1.428.607	1.282.807
Maddi olmayan duran varlıklar	(44.359.696)	(26.282.311)	(8.871.939)	(5.256.462)
Ertelenmiş finansal giderler	(1.277.874)	(900.574)	(255.575)	(180.115)
Stoklar	710.495	805.990	142.099	161.198
Garanti giderleri karşılığı	31.084.815	35.830.978	6.216.963	7.166.196
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	28.087.775	22.321.490	5.617.555	4.464.298
Ertelenmiş finansal gelirler	3.290.944	7.933.694	658.189	1.586.739
Diğer karşılıklar	13.917.097	14.808.853	2.783.420	2.961.770
Ertelenmiş bakım onarım gelirleri	33.055.209	50.142.528	6.611.042	10.028.506
Devam eden yıllara sari işlerden alacaklar	50.621.151	69.655.901	10.124.230	13.931.180
Diğer	2.525	5.837.770	505	1.167.554
Ertelenmiş vergi varlığı, net			37.853.384	37.313.671

Ertelenen vergi varlığının 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	37.313.671	39.335.574
Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan ertelenen vergi geliri/gideri :		
Kar veya zarara yansıtılan	258.072	(1.670.510)
Diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	281.641	(351.393)
31 Aralık	37.853.384	37.313.671

NOT 26 - HİSSE BAŞINA KAZANÇ

Hisse başına kar, net karın ilgili yıl içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kar hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kar hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Hisse başına esas kar, hissedarlara ait net karın çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile hesaplanır.

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Hissedarlara ait net kar (TL)	69.725.866	79.506.151
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	24.000.000.000	24.000.000.000
Hisse başına kazanç (Kuruş)	0,291	0,331

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 27 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Yıl sonu itibarıyla ilişkili taraflardan alacaklar ve ilişkili taraflara borçlar bakiyeleri ile yıl içerisinde ilişkili taraflarla yapılan işlemlerin özeti aşağıda sunulmuştur:

i) 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan alacak ve borçlar:

İlişkili taraflardan alacaklar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ram Dış Ticaret A.Ş. (1) (*)	29.334.751	99.343.743
Ford Otosan A.Ş. (1), (2)	67.172	390.673
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. (1)	34.920	413.262
Otokar Europe SAS (3)	-	6.742.250
Diğer (1)	-	16.257
Toplam	29.436.843	106.906.185

(*) Yurtdışı satışların bir kısmı Ram Dış Ticaret A.Ş. aracılığı ile ihraç kayıtlı olarak gerçekleştirilmekte olup, bakiye bu işlemlerden doğan ticari alacaklardan oluşmaktadır.

İlişkili taraflara borçlar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Koç Holding A.Ş. (2)	4.609.412	5.992.481
Zer Merkezi Hizmetler A.Ş. (1)	1.965.321	3.244.001
Ram Dış Ticaret A.Ş. (1)	1.245.014	14.026.345
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hiz. A.Ş. (1)	779.784	202.101
Opet Fuchs Madeni Yağ A.Ş. (1)	613.942	398.558
Eltek Elektrik Enerji İth. İhr. Top. Tic. A.Ş. (1)	435.594	492.530
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (1)	408.519	269.119
Setur Servis Turistik A.Ş. (1)	337.098	1.029.066
Akpa Dayanıklı Tük. Paz. A.Ş. (1)	255.555	315.837
Diğer (1)	366.475	1.199.312
Toplam	11.016.714	27.169.350

- (1) Şirket ana ortağının ilişkili tarafları
- (2) Şirket hissedarı
- (3) İlgili dönemde konsolidasyon kapsamında olmayan bağlı ortaklık

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 27 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) İlişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar:

Ürün ve hizmet satışları	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Ram Dış Ticaret A.Ş. (1) (*)	169.278.344	336.302.787
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. (1)	316.330	1.565.239
Ford Otosan A.Ş. (1), (2)	154.936	1.563
Aygaz A.Ş. (1)	2.668	600.845
Otokar Europe SAS (3)	-	14.129.382
Diğer (1)	2.910	589
Toplam	169.755.188	352.600.405

(*) Ram Dış Ticaret A.Ş.'ye yapılan satışlar ilişkili olmayan üçüncü kişiler için yapılan ihraç kayıtlı satışlardan oluşmaktadır.

Sabit kıymet alımları	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizm. A.Ş. (1)	2.670.105	1.029.492
Zer Merkezi Hizmetler A.Ş. (1)	330.725	240.788
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (1)	59.864	161.901
Arçelik A.Ş. (1)	38.905	13.360
Setur Servis Turistik A.Ş. (1)	31.230	18.878
Koçtaş Yapı Marketleri A.Ş. (1)	3.550	6.680
Diğer (1)	820	
Toplam	3.135.199	1.471.099

Stok alımları	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Zer Merkezi Hizmetler A.Ş. (1)	20.853.315	19.356.732
Ram Dış Ticaret A.Ş. (1)	2.314.468	6.191.802
Opet Fuchs Madeni Yağ A.Ş. (1)	2.330.293	2.438.783
Akpa Dayanıklı Tük.Paz. A.Ş. (1)	2.258.261	2.451.134
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	2.025.660	1.783.556
Ford Otosan A.Ş. (1), (2)	118.991	4.010
Diğer (1)	156.366	60.452
Toplam	30.057.354	32.286.469

- (1) Şirket ana ortağının ilişkili tarafları
- (2) Şirket hissedarı
- (3) İlgili dönemde konsolidasyon kapsamında olmayan bağlı ortaklık

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 27 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

Hizmet alımları	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Ram Dış Ticaret A.Ş. (1)	27.265.973	22.772.787
Koç Holding A.Ş. (2) (*)	13.274.774	8.077.173
Otokar Europe SAS (3)	-	5.997.962
Setur Servis Turistik A.Ş. (1)	6.454.662	5.680.190
Eltek Elektrik Enerji İth. İhr.Top.Tic. A.Ş. (1)	4.575.778	5.425.587
Koç Sistem Bilgi ve İlt. Hizm. A.Ş. (1)	2.989.714	1.323.322
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (1)	2.830.763	2.193.307
Ram Sigorta Aracılık Hz. A.Ş. (1) (**)	2.034.589	2.821.729
Diğer (1)	933.541	1.159.664
Toplam	60.359.794	55.451.721

(*) Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtım Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtım sonucunda Grup'a fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

(**) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile sigorta şirketleri arasında imzalanan poliçeler kapsamında, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap döneminde ödenen ve tahakkuk eden prim tutarını içermektedir.

Banka mevduat hesapları	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)		
- Vadesiz mevduatlar	13.998	2.931
- Vadeli mevduatlar	20.761.457	33.072.560
Toplam	20.775.455	33.075.491

Çek ve senetler	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	6.977.202	25.716.139
Toplam	6.977.202	25.716.139

Krediler	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	-	40.176.227
Toplam	-	40.176.227

- (1) Şirket ana ortağının ilişkili tarafları
- (2) Şirket hissedarı
- (3) İlgili dönemde konsolidasyon kapsamında olmayan bağlı ortaklık

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 27 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren dönemler itibarıyla ilişkili taraflar ile ilgili esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderler:

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Ticari alacak ve borçlardan doğan kur farkı gelirleri		
Ram Dış Ticaret A.Ş. (1)	6.585.777	9.539.639
Otokar Europe SAS (3)	-	396.073
Diğer (1)	233.565	63.976
Toplam	6.819.342	9.999.688

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Ticari alacak ve borçlardan doğan kur farkı giderleri		
Ram Dış Ticaret A.Ş. (1)	5.358.228	23.994.845
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (1)	5.668.097	-
Otokar Europe SAS (3)	-	202.801
Diğer (1)	177.545	99.961
Toplam	11.203.870	24.297.607

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren dönemler itibarıyla ilişkili taraflar ile ilgili finansman gelir ve giderleri:

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Faiz gelirleri		
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	135.901	62.271
Toplam	135.901	62.271

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Faiz giderleri		
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	4.784.316	6.118.370
Toplam	4.784.316	6.118.370

(1) Şirket ana ortağının ilişkili tarafları

(3) İlgili dönemde konsolidasyon kapsamında olmayan bağlı ortaklık

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 27 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkili taraflar ile ilgili finansman gelir ve giderleri:

	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Kur farkı gelirleri		
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	1.975.523	3.282.564
Toplam	1.975.523	3.282.564
	1 Ocak – 31 Aralık 2016	1 Ocak – 31 Aralık 2015
Kur farkı giderleri		
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (1)	2.967.635	5.167.790
Toplam	2.967.635	5.167.790

(1) Şirket ana ortağının ilişkili tarafları

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar

Grup'un 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda üst düzey yöneticilerine sağladığı faydalar toplamı 12.458.669 TL'dir (31 Aralık 2015: 10.840.763 TL). Üst düzey yöneticiler, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarında oluşmaktadır.

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Grup, faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatlarındaki, döviz kurları ile faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler, piyasa riski (kur riski ve faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup'un genel risk yönetimi programı, mali piyasaların öngörülemezliğine ve değişkenliğine odaklanmakta olup, Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Kredi riski

Finansal araçları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Grup yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf (ilişkili taraflar hariç) için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat alarak karşılamaktadır. Grup'un tahsilat riski, esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Grup, bayilerinden ya da diğer müşterilerinden doğabilecek bu riski, bayiler için belirlenen kredi limitlerini alınan teminatlar ile sınırlayarak, avansla çalışarak veya satılan araçların mülkiyetini Grup lehine rehin koydurarak yönetmektedir. Kredi limitlerinin kullanımı Grup tarafından sürekli olarak izlenmekte ve müşterinin finansal pozisyonu, geçmiş tecrübeler ve diğer faktörler göz önünde bulundurulmaktadır. Yurt dışı satışlarının tamamı teyidli akreditif ile gerçekleştirilmektedir. Savunma araçları satışları ise yurtiçi ve yurtdışı hükümetlerin kuruluşlarına ya da onlara aracılık yapan şirketlere yapıldığından dolayı bu satışlar ile ilgili herhangi bir tahsilat riski öngörülmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra bilançoda net olarak gösterilmektedir (Not 8).

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2016	Alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
	Ticari alacaklar	Diğer		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski	397.831.680	253.672	37.594.864	-
(A+B+C+D+E) (1)				
- Azami riskin teminat ile güvence altına alınmış kısmı (2)	(189.880.986)	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	394.757.970	253.672	37.594.864	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	218.615	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	2.855.095	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	31.764.661	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-) (Not 8)	(28.909.565)	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	1.169.759	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-

31 Aralık 2015	Alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
	Ticari alacaklar	Diğer		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski	444.749.767	67.943	56.521.601	-
(A+B+C+D+E) (1)				
- Azami riskin teminat ile güvence altına alınmış kısmı (2)	(203.683.654)	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	441.619.979	67.943	56.521.601	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	187.248	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	2.942.540	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	27.999.334	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-) (Not 8)	(25.056.794)	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	1.225.992	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri, ipotekler ve araç rehinlerinden oluşmaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Likidite riski

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli ölçüde nakit ve menkul kıymet tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

Grup’un 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla, vade tarihlerine göre, indirgenmemiş ticari ve finansal borçlarının vade dağılımları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	430.119.077	517.990.565	14.966.557	38.863.696	464.160.312	-
Ticari borçlar	401.144.983	402.431.103	402.101.703	329.400	-	-
Beklenen vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Diğer borçlar	37.958.298	46.588.486	46.588.486	-	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	11.200.087	11.200.087	11.200.087	-	-	-
Beklenen (veya sözleşme uyarınca vadeler)						
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit girişleri	25.449.000	25.449.000	25.449.000	-	-	-
Türev nakit çıkışları	(25.397.200)	(25.397.200)	(25.397.200)	-	-	-

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2015

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	615.277.836	711.794.230	31.898.813	118.599.753	561.295.664	-
Ticari borçlar	165.819.465	166.726.933	166.474.633	252.300	-	-
Beklenen vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Diğer borçlar	36.228.439	36.228.439	36.228.439	-	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	1.978.569	1.978.569	1.978.569	-	-	-
Beklenen (veya sözleşme uyarınca vadeler)						
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit girişleri	146.636	146.636	146.636	-	-	-
Türev nakit çıkışları	55.582.286	55.582.286	55.582.286	-	-	-
	(55.435.650)	(55.435.650)	(55.435.650)	-	-	-

Piyasa riski

a) Döviz pozisyonu tablosu ve ilgili duyarlılık analizi

Grup'un yabancı şirketlerle ticari faaliyetlerde bulunması sebebiyle döviz cinsinden borçlu veya alacaklı bulunulan meblağların Türk Lirası'na çevrilmesinden dolayı kur değişimlerinden doğan döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup, ileride oluşacak ticari işlemler ve kayda alınan aktif ve pasiflerden ötürü ortaya çıkan kur riskini yönetmek için, döviz sepetini mümkün olduğunca çeşitlendirmeye yönelik bir politika izlemektedir.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Grup tarafından tutulan yabancı para varlıklarının ve borçların kayıtlı tutarları yabancı para cinslerine göre aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016	TL karşılığı işlevsel para birimi)	Amerikan Doları	Avro	İngiliz Sterlini
1. Ticari alacaklar	470.903.503	76.164.894	53.968.323	612.870
2a. Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	189.090.390	39.445.051	13.551.653	21
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-
3. Diğer	1.533	304	125	-
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	659.995.426	115.610.249	67.520.101	612.891
5. Ticari alacaklar	7.558.432	-	2.037.368	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-
7. Diğer	73.919	2.725	17.340	-
8. Duran varlıklar (5+6+7)	7.632.351	2.725	2.054.708	-
9. Toplam varlıklar (4+8)	667.627.777	115.612.974	69.574.809	612.891
10. Ticari borçlar	(25.304.828)	(2.840.608)	(4.125.814)	(417)
11. Finansal yükümlülükler	(491.122)	-	(132.381)	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	(500.457.967)	(108.505.350)	(31.937.025)	(28.426)
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(25.301.518)	-	(6.820.000)	-
-13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	(551.555.435)	(111.345.958)	(43.015.220)	(28.843)
14. Ticari borçlar	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	(74.198.000)	-	(20.000.000)	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(7.753.691)	-	(2.090.000)	-
-17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	(81.951.691)	-	(22.090.000)	-
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	(633.507.126)	(111.345.958)	(65.105.220)	(28.843)
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	(25.397.200)	(3.000.000)	(4.000.000)	-
19a. Hedge edilen toplam varlık tutarı	-	-	-	-
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	(25.397.200)	(3.000.000)	(4.000.000)	-
20. Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)	8.723.451	1.267.016	469.589	584.048
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	67.100.408	4.263.987	13.362.124	584.048
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	(25.397.200)	(3.000.000)	(4.000.000)	-
23. İhracat	441.813.417	49.321.829	84.591.102	1.727.742
24. İthalat	568.711.247	88.220.788	86.295.062	3.755.102

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2015	TL karşılığı işlevsel para birimi)	Amerikan Doları	Avro	İngiliz Sterlini
1. Ticari alacaklar	216.351.765	30.436.177	40.200.851	26.347
2a. Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	145.541.867	47.570.674	2.273.765	60
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-
3. Diğer	1.281	304	125	-
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	361.894.913	78.007.155	42.474.741	26.407
5. Ticari alacaklar	99.220.390	-	31.224.946	-
6a. Parasal finansal varlıklar	188.278.141	64.753.797	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-
7. Diğer	55.100	-	17.340	-
8. Duran varlıklar (5+6+7)	287.553.631	64.753.797	31.242.286	-
9. Toplam varlıklar (4+8)	649.448.544	142.760.952	73.717.027	26.407
10. Ticari borçlar	(68.719.333)	(16.392.611)	(4.554.888)	(1.530.580)
11. Finansal yükümlülükler	-	-	-	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	(335.308.086)	(114.658.757)	(567.734)	(28.426)
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(21.830.112)	-	(6.870.000)	-
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	(425.857.531)	(131.051.368)	(11.992.622)	(1.559.006)
14. Ticari borçlar	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	(158.609.314)	-	(49.914.814)	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(28.312.416)	-	(8.910.000)	-
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	(186.921.730)	-	(58.824.814)	-
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	(612.779.261)	(131.051.368)	(70.817.436)	(1.559.006)
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	(31.351.414)	(9.176.250)	(3.500.000)	1.500.000
19a. Hedge edilen toplam varlık tutarı	17.568.986	3.823.750	-	1.500.000
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	(48.920.400)	(13.000.000)	(3.500.000)	-
20. Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)	5.317.869	2.533.334	(600.409)	(32.599)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	86.755.430	11.709.280	18.662.126	(1.532.599)
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	(31.351.415)	(9.176.250)	(3.500.000)	1.500.000
23. İhracat	419.042.792	83.211.052	59.107.422	64.966
24. İthalat	476.994.960	89.522.971	66.401.085	6.911.697

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Grup'un vergi öncesi karının diğer değişkenler sabit tutulduğunda, ABD Doları, Avro ve İngiliz Sterlini'ndeki %10 değişiklik karşısındaki duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

	Vergi öncesi kar Yabancı paranın değer kazanması	Vergi öncesi kar Yabancı paranın değer kaybetmesi
31 Aralık 2016		
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	445.889	(445.889)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)		
3- ABD Doları net etki (1+2)	445.889	(445.889)
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	174.212	(174.212)
5- Avro riskinden korunan kısım (-)		
6- Avro net etki (4+5)	174.212	(174.212)
<i>İngiliz Sterlini'nin TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
7- İngiliz Sterlini net varlık/yükümlülüğü	252.244	(252.244)
8- İngiliz Sterlini riskinden korunan kısım (-)		
9- İngiliz Sterlini varlıkları net etki (7+8)	252.244	(252.244)
Toplam (3+6+9)	872.345	(872.345)
	Vergi öncesi kar Yabancı paranın değer kazanması	Vergi öncesi kar Yabancı paranın değer kaybetmesi
31 Aralık 2015		
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	736.593	(736.593)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1+2)	736.593	(736.593)
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(190.786)	190.786
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	(190.786)	190.786
<i>İngiliz Sterlini'nin TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:</i>		
7- İngiliz Sterlini net varlık/yükümlülüğü	(14.020)	14.020
8- İngiliz Sterlini riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- İngiliz Sterlini varlıkları net etki (7+8)	(14.020)	14.020
Toplam (3+6+9)	531.787	(531.787)

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

b) Faiz pozisyonu tablosu ve ilgili duyarlılık analizi

Faiz oranı riski

Grup’un faize duyarlı önemli bir varlığı yoktur. Grup’un gelirleri ve faaliyetlerinden nakit akımları, büyük oranda piyasa faiz oranındaki değişimlerden bağımsızdır.

Grup’un faiz oranı riski, kısa dönem borçlanmasından ve vadeli mevduatlarından kaynaklanmaktadır. Grup’un almış olduğu banka kredileri ve vadeli mevduatları sabit faizli olmakla beraber, operasyonların devamı için gelecek dönemlerdeki krediler ve mevduatlar ileride gerçekleşecek faiz oranlarından etkilenmektedir.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla, Grup’un finansal yükümlülükleri sabit faizli banka kredilerinden oluşmaktadır.

Sermaye yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup’un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup’un faaliyetlerinin devamını sağlayabilmektir.

Sektördeki diğer şirketlerle paralel olarak Grup sermaye yönetiminde net finansal borç sermaye çarpanını izlemektedir. Bu çarpan net finansal borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunur. Net finansal borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam finansal borç tutarından (bilançoda gösterildiği gibi kredileri içerir) düşülmesiyle hesaplanır.

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Toplam finansal borçlar	430.119.077	615.277.836
Eksi: Nakit ve nakit benzeri değerler (Not 4)	(38.598.352)	(58.736.065)
Net finansal borç	391.520.725	556.541.771
Toplam özsermaye	242.958.092	245.239.099
Net finansal borç/özsermaye çarpanı	%161	%227

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLAR

Aktif piyasalarda ticareti yapılmayan finansal araçların gerçeğe uygun değeri, değerlendirme tekniklerinin kullanılması yoluyla belirlenir. Belirleme teknikleri, en az Grup’un özel tahminleri kadar güvenilir ve mevcut olduğu durumlarda gözlenebilir piyasa verilerinin maksimum düzeyde kullanımını sağlar. Eğer bir finansal aracın gerçeğe uygun değeri açısından gereken tüm girdiler gözlenebilir durumdaysa, bu araç seviye 2 kapsamındadır. Gerçeğe uygun değer hesaplamalarının, aşağıdaki hesaplama hiyerarşisinde belirtilen aşamalar baz alınarak açıklanmasını gerektirmektedir:

- Belirli varlıklar ve yükümlülükler için, aktif piyasalardaki kote edilmiş fiyatlar (düzeltme yapılmamış) (Seviye 1).
- Aşama 1 içinde yer alan kote edilmiş fiyatlardan başka, varlık ve yükümlülükler için, ya direk (fiyat olarak) ya da dolaylı (fiyatlardan türetilerek) gözlenebilir girdiler (Seviye 2).
- Gözlenebilir bir piyasa datası baz alınarak belirlenemeyen varlık ve yükümlülükler için girdiler (gözlenemeyen girdiler) (Seviye 3).

Aşağıdaki tablo, Grup’un 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerindeki gerçeğe uygun değeri ile ölçülmüş varlıklarını göstermektedir:

31 Aralık 2016

Varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Türev finansal araçlar	-	51.800	-	51.800
Toplam	-	51.800	-	51.800

31 Aralık 2015

Varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Türev finansal araçlar	-	146.636	-	146.636
Toplam	-	146.636	-	146.636

Rayiç bedel, bir finansal enstrümanın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa, oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal enstrümanların tahmini rayiç bedelleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metotları kullanılarak tespit edilmiştir. Rayiç bedel tahmininde ve piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup’un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Grup, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

Finansal varlıklar - Finansal aktiflerin, kısa vadeli olmaları ve kredi kaybının önemsenmeyecek ölçüde olmasından dolayı, rayiç değerlerin taşınan değerlerine yakın olduğu kabul edilir.

Finansal yükümlülükler - Ticari borçların ve diğer parasal yükümlülüklerin, kısa vadeli olmasından dolayı, rayiç değerlerin taşınan değerlerine yakın olduğu kabul edilir. Uzun vadeli sabit faizli banka kredilerinin, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan sabit faiz oranı ile değerlendirildiğinde, rayiç değerinin taşınan değere yakın olduğu görülmüştür. Kısa vadeli kredilerinin ise vadelerinin kısa olması nedeniyle taşınan değerlerinin rayiç değeri yansıttığı varsayılmaktadır.

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

31 ARALIK 2016 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 30 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

NOT 31 - FİNANSAL TABLOLARIN ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLEYEN YA DA FİNANSAL TABLOLARIN AÇIK, YORUMLANABİLİR VE ANLAŞILABİLİR OLMASI AÇISINDAN AÇIKLANMASI GEREKEN DİĞER HUSUSLAR

Yoktur.

.....